

MŪSŲ LIETUVA

NR. 22 (1505) - SEMANÁRIO - 1977 M. BIRŽELIS - JUNHO 2 D. - 2,00 kr.
R. Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

BIRŽELIS

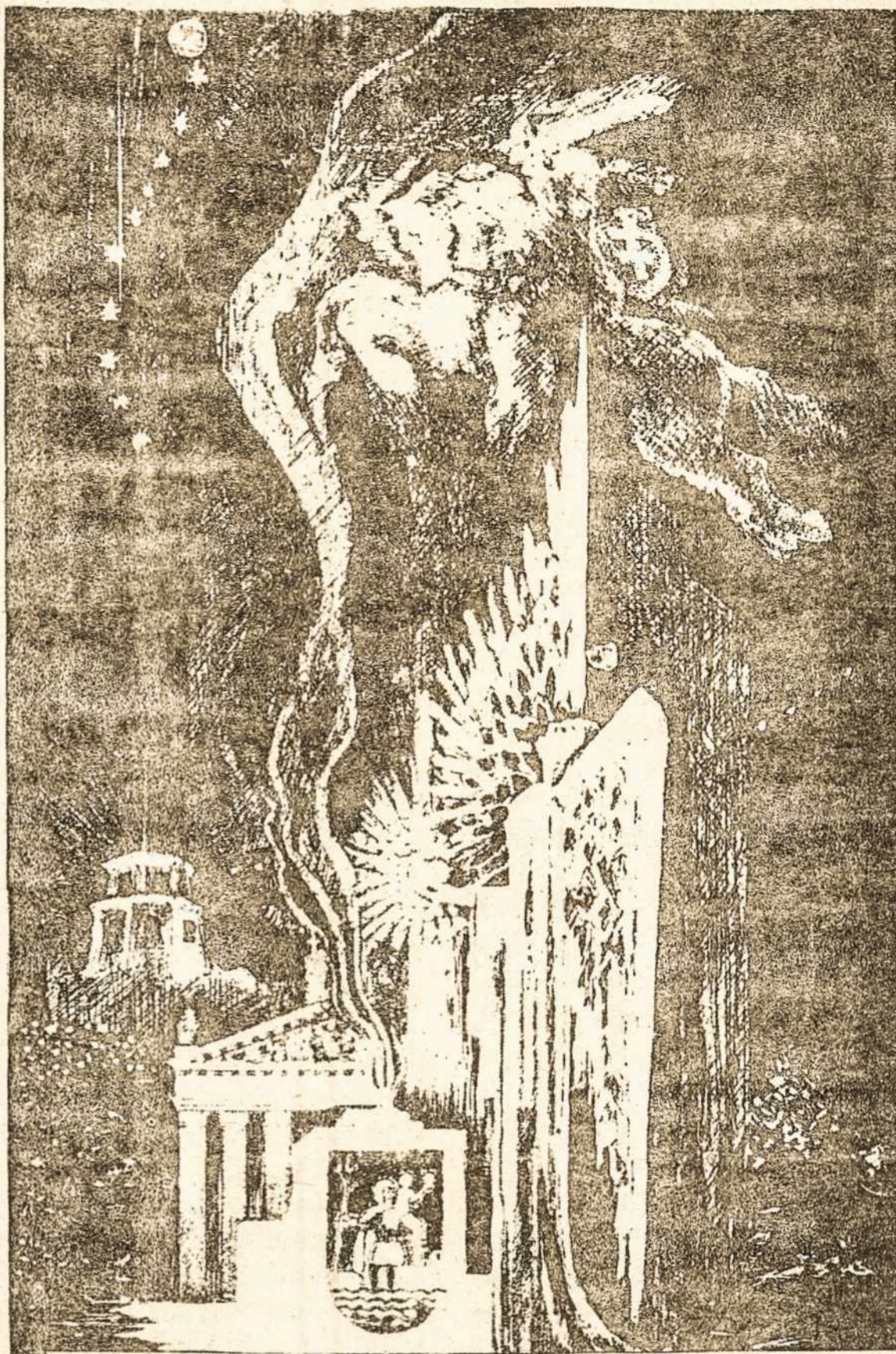
Lietuvoje jis yra labai gražus mėnuo. Visur pasakiška žaluma, žiedai, kvapai, žydrai mėlynas pribrendusio pavasario dangus. Bet lietuvių širdžiai birželis yra atnešęs per daug skausmo, kad džiaugsmui bepaliktų joje vietas.

Birželyje per Lietuvą riedėjo okupanto tankai. Birželyje grūdo lietuvius į vagonus ir užkaltus vežė į Sibirą. Birželyje sukilo tauta ir didvyriškai kovėsi su šimteriopai stipresniu priešu. Birželyje laidojom už laisvę žuvusias aukas.

Anomis dienomis mes buvome jaunimas. Laukėme pavasario, ilgėjome laisvės, džiaugėmės ją atgavę, liūdėjome netekę. Šaukėmės laisvojo pasaulio pagalbos, laukėme didžiūnų užtarimo, beldėmės į jų duris. Negavom nieko. Užkasę žuvusius savo brolius, pasitraukėme į vakarus, kad skelbtumėm visam pasauliui apie didžiausią dvidešimto amžiaus neteisybę.

Daug birželių prabėgo nuo to laiko. Subrendom, pasenom, mūsų gretos išretėjo. Išaugo naujas jaunimas. Ne tik išėmė, bet ir pavergtoje tėvynėje. Tačiau birželis liko tas pats. Toks pat žaliąs ir papuoštas žiedais ateina jis kiekvienais metais. Toks pat gražus ir toks pat nepaprastai skaudus. Tokia pati liko ir neteisybė. Gal ne vienas iš mūsų ją primiršom, gal šaukdami prikimom ar belsdami nusiūvėm, gal apnešė mus laiko dulkės ir sulinkom po gyvenimo našta, bet neteisybė liko tokia pati. Skaudi, regima ir gyva. Tokia, kokia ji buvo primesta mums aname biržely.

Todėl mes, gyvieji ano tragiško birželio liudininkai, vėl iš naujo primindami pasauliui tas šiurpias mūsų tautai dienas, savo didžiausią dėmesį kreipiame į mūsų jaunimą ir kviečiame jį niekada nepamiršti tėvynėje pavergtų savo brolių. Mes kviečiame jį kartu ryžtingai stoti į darbą už

B. Macutkevičius LIETUVOS LAISVĖS DVASIA

tėvynės laisvę. Nuo senųjų Pilėnų iki šiuolaikinio Kauno lietuvių tautos kelias nužymėtas didvyrių darbais ir aukomis. Argi mes norėtumėm būti už juos blogesni ir šiuo sunkiu tautai metu ją pamirštumėm, paliktumėm savo likimui ir iš tautinio darbo pasitrauktumėm? Tai būtų labai negarbinga. Teneužmigdo mūsų gero gyvenimo patalai. Neieškokime pasiteisinimo, kad nieko negalime padaryti. Nemokime į tautinį darbą ranka vien tik dėl to, kad kažkas, norėdamas jį trukdyti, mūsųose kelia erzeli. Neplasnokime padangėmis, ieškodami naujų idėjų, vien tik dėl to, kad jos yra naujos. Bet ryžkimės gyventi tuo pačiu, niekada nesenstančiu, laisvės idealu, koku degė mūsų jaunimas aname biržely. Dirbkime, kol tėvynėje vėl išauš ne tik gražus ir puošnus, bet ir laisvas birželis.

PASAULIO LIETUVIS

Bronius Nainys

*Kaip upė metai plauks,
laukai žydės kasmet iš naujo,
Ir kelsis vėl
iš tavo kraujo Lietuva.*

Kariūnas (nežinomo partizano slapyvardis)

Lietuvio žmogaus teisių komisija

—VLIKO valdyba suorganizo lietuvių žmogaus teisių komisiją. Jos pagrindinis uždavinys - rinkti medžiagą apie Sovietų Sąjungos lietuvių žmogaus teisių pažeidimus Lietuvoje ir kitur, paruošti memorandumus ir kitokius raštus vyriausybėms, tarptautinėms institucijoms ir žmogaus teisėmis besirūpinančioms organizacijoms, ir siūlyti VLIKO valdybai kitus būdus tai medžiagai naudoti. (E.)

KELIAUJA SU DIDELIU ENTUZIAZMU

Pasikalbėjimas su prof. A. Klimu, išvykstančiu į Pietų Amerika

Dr. Antanas Klimas, Rochesterio universiteto kalbų profesorius, su paskaitomis išvyksta į Pietų Ameriką. Jis kalbės lietuvių jaunimui apie lietuvių kalbą. Darbininko redakcija, įvertindama šį jo žygį ir pastangas šviesinti jaunimą, padarė šį pasikalbėjimą. Prof. A. Klimui buvo pasiūstyti klausimai, į kuriuos jis ir atsakė raštu. Linkėdami jam geros kelionės, spausdiname šį pasikalbėjimą. (Red.)

-o-

1. Kas sumanė šią kelionę į Pietų Ameriką?

Šią kelionę sumanė, pasiūlė ir suorganizavo vienas žmogus: PLB V-bos vicepirmininkas jaunimo reikalams, arba jaunimo vicepirmininkas, Romas Kasparas.

2. Kas daugiausia parodė iniciatyvos ir kas angažavo?

Šį klausimą jau beveik atsakiau, atsakydamas į pirmąjį, tačiau norėčiau paminėti, kad, kai p. Kasparas šį sumanymą pasiūlė visai PLB V-bai, jo planas buvo priimtas vieningai.

3. Kas Jus ten siunčia? Lietuvių Bendruomenė? Ar ji apmokės kelionės išlaidas?

Ši kelionė yra organizuojama ir finansuojama PLB valdybos. Ji ir sumoka visas kelionės išlaidas, t.y. nuperka man lėktuvo bilietus.

4. Kada buvo pradėta ši kelionė planuoti?

Jau pernai, rudenio p. Mat, pernai, rugpjūčio mėnesį vyko Kent State universiteto ir PLJS Ryšių Centro organizuojami lituanistikos kursai. Tai buvo netoli Akron, Ohio, jėzuitų rekolekcijų namuose, vad. Loyola of the Lakes. Į šiuos kursus buvo atvykęs ir PLB vicepirmininkas Romas Kasparas. Vieną dieną jis manęs ir klausia: "Kokias sąlygas norėtumėte gauti, jeigu tektų pavažiuoti su paskaitomis pas P. Amerikos lietuvius?" O aš, žinote, dzūkas, tuojau "užsidedgiau" ta idėja ir sakau: "Užmokėkite kelionės išlaidas, ir viskas..." Tai taip viskas ir prasidėjo, bevaikščiojant Ohio pievomis. Vėliau, gavęs PLB V-bos vieningą sutikimą, Romas Kasparas pradėjo rašyti į įvairius P. Amerikos kraštus, kur daugiau yra lietuvių. Aš manau, galite įsivaizduoti, kiek jam tai kainavo laiko ir pastangų, nes kai kas negreitai atsakė, kiti visiškai neatsakė, teko kreiptis kitur, bet, pagaliau, viskas susitvarkė.

5. Ar turite aiškų savo kelionės maršrutą — kada kur būsite?

Taip, viskas jau aišku, kaip "ant delno". Išskrisiu gegužės 17 — tiesiog į Bogotą, Kolumbijoje. Bogotoje būsiu ligi gegužės 22. Tada skrisiu dar į Medelyną (isp. Medellin) ir ten būsiu ligi gegužės 25. Gegužės 25, vakarop, jau būsiu Buenos Aires, kur išbūsiu ligi birželio 1. Birželio 1 išskrisiu į Montevideo, Urugvajuje. Ten būsiu ligi birželio 8, kada vyksiu į Sao Paulo, pas Brazilijos lietuvius. Brazilijoje būsiu ligi birželio 16, o nuo birželio 16 ligi 23 būsiu Caracas, Venecueloje. Iš ten grįšiu namolei.

6. Kas vietoje rengia Jūsų paskaitas, ar Lietuvių Bendruomenė ar kokios kitos organizacijos?

Kur tik veikia PLJS skyriai, ten paskaitų organizavimą tvarko Jaunimo Sąjungos valdybos, arba skyriai. Taip dabar tas organizavimas atrodo: Jaunimo Sąjunga viską rengia Kolumbijoje ir Argentinoje, Brazilijoje rengia Jaunimo Sąjunga kartu su LB, Venecueloje viską tvarko LB, o Urugvajuje — Urugvajaus Lietuvių Kultūrinė Draugija.

7. Kokiomis temomis kalbėsite?

Numatyta, kad kiekvienoje vietoje mano paskaitėlės vyks tris vakarus. Kalbėsiu maždaug tokiomis temomis: Lietuvių kalbos kilmė ir jos santykiai su kitomis indoeuropiečių kalbomis; 2. Lietuvių kalbos reikšmė lyginamojoje kalbotyroje; 3. lietuvių kalbos struktūra ir jos dabartinė padėtis. Kai kuriose vietose yra susidomėjimo ir kiek specialesnėmis temomis. Pvz., Brazilijos jaunimas nori, kad pakalbėčiau taip pat apie lietuvių pavardes bei lietuvių kalbos tarmes. Aš, žinoma, atsakyčiau į visus klausimus, kurių tik galės kilti, tiek, kiek galėsiu, nės niekas visko žinoti bei apreipti negali.

8. Kaip skelbia spauda, esate parengę leidinį. Ar Jūs jį pats parengėte? Kas finansavo išleidimą?

Taip, parengiau, žinoma, pats tokį, kaip Jūs gražiai sakote — "leidinį", kuris iš tikrųjų dar lyg ir "neišleistas", o tik padaugintas... Jame trumpai duodama pagrindinės žinios apie anas tris pagrindines temas (plg. kl. Nr. 7). Yra jame ir schemų,

Prof. Antanas Klimas su paskaitomis vyksta į P. Ameriką. Nuotr. R. Kisieliaus

brėžinių, žemėlapių, kuriuos daugiausia paėmiau iš savo straipsnių (mat, tada nereikia prašyti leidimų...). Yra taip pat ir kelių puslapių santrauka ispanų kalba ir portugalų kalba. (Kaip žinote, beveik visur Pietų Amerikoje kalbama ispaniškai, o Brazilijoje — portugališkai). PLB finansavo ir šio leidinio pagaminimą, t.y., užmokėjo už jo padauginimą ir persiuntimą į 6 anksčiau minėtas vietas P. Amerikoje. (Reikėjo siųsti paštu, nes tas leidinėlis, arba, teisingiau, padalas, būtų svėręs apie 25 svarus, o lėktuvu leidžiama vežtis tik ligi 44 svarų...) Visą darėme labai ekonomiškai, tai to leidinio padauginimas (300 kopijų) ir išsiuntimas kainavo mažiau negu 200 dolerių. Jeigu reikės, galima bus ir vietoje to padalo daugiau pasigaminti. P. Amerikoje yra įvairios dauginimo mašinos.

9. Ar Jums teks aplankyti vietų universitetus? Gal turite kokių kvietimų?

Kaip jau minėjau, pagrindinis mano visos kelionės tikslas yra kalbėti apie lietuvių kalbą P. Amerikos lietuviams. Jeigu kur nors bus laiko ir progos, mielai norėčiau bent pamatyti, kaip at-

PROF. A. KLIMO PASKAITOS

Iš JAV atvykstančio prof. dr. ANTANO KLIMO paskaitos apie lietuvių kalbą numatytos sekančios:

birželio 10, penktad.: 20 val
birželio 11, šeštad.: 16 val
birželio 12, sekmad.: 16 val

VIETA: šv. Kazimiero p-jos salė, rua Juatindiba, 28, Pque da Mooca.

Informacijos telefonu: 273-0338
lėjimas nemokamas.

rodo vienas ar kitas universitetas, ar kita aukštojo mokslo institucija. Bet turiu jau ir oficialų kvietimą skaityti paskaitas Valsybiniam Urugvajaus universitete Montevideo mieste. Žinoma, kviečiamas sutikau, nes tai, manau, mūsų tikslui tik pasitarnaus... Ar kur daugiau gausiu kokių kvietimų, nežinau.

10. Jei tektų kalbėti anų kraštų universitetuose, kokia kalba skaitytumėt paskaitas?

Deja, teks skaityti angliškai, nes neturėjau laiko taip gerai pramokti ispanų kalbos, kad galėčiau laisvai skaityti mokslines paskaitas. Džiaugiuosi bent tuo, kad pramokau skaityti, ir suprantu nemažai... Bet man rašo iš P. Amerikos, kad ten nemaža dalis studentų supranta angliškai. Be to, aš ten jau nusiunčiau kelių puslapių santrauką ispanų kalba, kurią jie ten patys žadėjo pasidauginti ir išdalinti studentams prieš paskaitas. Žinoma, būtų gerai, kad aš galėčiau laisvai kalbėti ispaniškai, bet aš esu taip užsiėmęs visokiais darbais, kad man labai trūksta laiko...

11. Kaip Jūs asmeniškai žiūrite į šią kelionę: ar esate patenkintas, ar keliaujate su entuziazmu?

Aišku, kad keliauju su dideliu entuziazmu, pasiryžęs, kaip kad sakoma, "kalnus nuverst", o kaip jau ten praktiškai išeis, tai vienas Dievulis težino. Aš jaučiau pareigą savo paskaitomis bei pokalbiais, sakysime, patenkinti ir patėisinti PLB V-bos sudėtus pinigus, kurie juk mūsų pačių ir yra sumesti... Mane labai jaudina, su koku dideliu entuziazmu man rašo P. Amerikos lietuviai, ypač jaunimas. Pagaliau, ir man pačiam labai įdomu ir, manau, bus labai naudinga. Trumpai, aš esu pasiruošęs, keliauju su dideliu noru, o šios kelionės "naudos" bei "rezultatų" aš joku būdu negaliu nei numatyti nei aptarti. Šia proga norėčiau viešai padėkoti PLB V-bai ir visiems, prisidėjusiems prie šios kelionės organizavimo.

DARBININKAS

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Vokietija stebi įvykius Lietuvoje

Vak. Vokietijos laikraštis „Muencher Merkur“ kovo 23 d. paskelbė straipsnį apie užplaukusias Ruhro krašto parodos Vilniuje atšaukimą. Vyriausias Essen miesto burmistras Horstas Katzoras jau pratinosi, kaip išstarti kelis žodžius rusiškai (taip!) parodos atidaryme! Su juo drauge į Vilnių jau ruošėsi išvykti gausi delegacija: 42 Essen savivaldybininkai, ekspertai ir žurnalistai. Buvo belikusios vos trys dienos iki parodos montavimo darbų pradžios. Ir štai pačiu paskutiniu momentu Ruhro krašto parodos rengėjai gavo iš sovietinės ambasados Bonnoje pranešimą, kad paroda atšaukiama. Priežastys nenurodytos. Veltui parodos rengėjai dar mėgimo protestuoti, kad kultūringame pasaulyje taip elgtis nepriimta. Trimis baldų pervežimo furgonais nugabentieji Ruhro parodos eksponatai pasiliko sandėlyje prie Neries.

Tuo būdu buvo sulaužytas ir ankstesnis susitarimas, pagal kurį ši paroda turėjo veikti trijuose miestuose. Rostovo ir Doneco miestų gyventojai ją matė pernai, bet vilniečiams pačiu paskutiniu metu ją pamatyti sukliudyta. Kodėl? Sovietinė ambasada Bonnoje nesiteikė to paaiškinti. Užtat Muencheno laikraštis parodos atšaukimą išaiškino tiesiog kaip Maskvos nepasitikėjimą Lietuva.

„Helsinkio bacila“

Šiuo metu Lietuvoje, pasak „Muenchner Merkuro“, siaučianti „Helsinkio bacila“. Pasiremdami baigiamuoju Helsinkio aktu, lietuviai reikalauja daugiau laisvės. Tuo pat metu, kai apie Prahos „Chartą 77“ pasaulio spauda rašo didžiausiomis antraštelėmis, bruzdėjimą nuo pasaulio atskirtoje Lietuvoje biurokratams iki šiol pavyko nusiūpti. Tuo tarpu Lietuvos katalikai, kaip skelbia vokiečių laikraštis, jau kuris laikas renka parašus, kad būtų vykdomi Helsinkio nuostatai, užtikrinantys laisvą religijos išpažinimą. Dar labiau sovietinę valdžią jaudina pogrindžio spauda, reikalaujanti atstatyti pagarbą žmogaus teisėms. Tokioje padėtyje Ruhro krašto paroda Vilniuje Maskvos biurokratams pasirodžiusi dvigubai pavojinga — teigia „Muenchner Merkur“.

Lietuva izoliuojama

Maskvos disidentams padeda ten esantys Vakarų žurnalistai ir atvykstantys turistai. Apie lietuviškąją opoziciją pasaulis mažai besužino, nes Lietuvoje užsieniečiai beveik nesilanko. Nuo

STASIO MOTŪZO, gyvenančio V. Vokietijoje, drožinys, vaizduojąs senovės knygnešį, slaptaigabenantį J. Basanavičiaus „Aušrą“ iš Vakarų į rusų okupuotą Lietuvą. Dabar pogrindinė „Aušra“ panašiais keliais patenka iš Rytų į Vakarus

gausios Ruhro krašto delegacijos būtų buvę sunku nusiūpti tikrąją dalykų padėtį, o Maskvai kaip tik šiuo metu labai rūpi artėjančiam Belgrado pasitarimui neduoti daugiau medžiagos apie Helsinkio susitarimų pažeidimus. Muencheno laikraštis prileidžia, kad valdžia taip pat pabijoję galimų demonstracijų Vilniuje, todėl paroda ir neįvyko. O gaila, nes Rostove ir Donece ji praėjo su dideliu pasisekimu — joje žmonės galėjo pamatyti pačius naujausius vokiečių technologijos laimėjimus.

Kunigų komisaras

Kazimieras Tumėnas — centrinės Maskvos valdžios patikėtinis religijų reikalams Lietuvoje. Oficialus jo pareigų pavadinimas: „Religijų reikalų įgaliotinis prie Ministrų tarybos“. Kaip toks jis susilaukė dėmesio net užsienyje. Antai V. Vokietijos katalikų laikraštis „Deutsche Tagespost“ (I. 19) išspausdino nemažą straipsnį apie šį, pasak laikraščio, „tvirtai balne sėdintį vyrą“.

Savo pirmtaką J. Rugienį po 1972 m. Kaune įvykusių neramumų pakeitęs dabartinis religijų reikalų įgaliotinis K. Tumėnas esąs labiau išsilavinęs, perėjęs visokius Maskvos politinius malūnus. Nuo pat pradžios jis panaudojo įvairesnes ir įmantresnes priemones prieš religines bendruomenes, vengdamas viešo susikirtimo, netgi leisdamas kaika, apie ką pirma

nebuvo galima svajoti, kaip pvz. procesijas pirmosios Komunijos proga. Tumėnas esą pasirodė judrus. Jis dažnai keliavo po Lietuvą, apžiūrinėjo šventoves kaime, kontroliavo, kaip kunigai tikrina pirmajai Komunijai ruošiamų vaikų žinias. Toks katekizmo žinių patikrinimas, kaip pastebi vokiečių katalikų laikraštis, šiandien Lietuvoje yra vienintelė leidžiama ir valdžios griežtai prižiūrima tikybės mokymo forma, nors lieka neaišku, iš kur kunigų egzaminuojami vaikai tas tikybės žinias semia.

Nerimas dėl vyskupo

Pernai pavasarį, tęsia „Deutsche Tagespost“, Tumėnas apsilankė trijų Lietuvos vyskupijų kurijas ir dekanatus, kalbėjosi su kunigais. Tie jo susitikimai buvo dokumentuoti aprašyti „KLB Kronikos“ 23 numeryje. Pokalbiai daugiausia lieté negalintį pareigų eiti Vilniaus vyskupą Julijoną Steponavičių, kuris jau 16 metų verčiamas gyventi tremtyje ir, remiamas savo vyskupijos kunigų, kovoja už sugrįžimą į savo pareigas. Tumėnas, pasak vokiečių laikraščio, prieš tai kalbėjosi su vysk. Steponavičium ir jam aiškiai pasakė, kad apie jo sugrąžinimą bus galima tik tada galvoti, kai vyskupas savo ruožtu „šį tą padarys“, būtent, uždraus „LKB Kronikai“ toliau eiti. Šis pogrindžio laikraštis, teigia „Deutsche Tagespost“, yra ypatingas spyglys sovietų politikos kūne dar ir dėlto, kad pastaraisiais metais jis plačiai pasklido visoje Sov. Sąjungoje. Kol „Kronika“ eisianti, tol Tumėnui nepavyks lemiamai laimėti.

Kieta laikysena

Vysk. Steponavičius, vokiečių laikraščio teigimu, Tumėno reikalavimo nepriėmė, todėl pastarasis, kalbėdamasis su kunigais, pareiškė, kad vyskupo asmuo valdžiai nepriimtinas ir apie jo sugrąžinimą į pareigas nesą kalbos. Klausiamas, kuo vyskupas valdžiai nusikaltęs, Tumėnas atsakė: „To aš jums pasakyti negaliu“. Kai kunigai ir toliau tą klausimą kėlė, įgaliotinis susinervinęs išsitarė: „Vyskupas, valdydamas vyskupiją, žiūrėjo tik Bažnyčios kanonų, į valdžios įsakymus visiškai nekreipė dėmesio. Sovietinė valdžia negali leisti, kad Bažnyčia būtų tarsi valstybė valstybėje“.

Kitas jautrus pokalbių dalykas buvo tikybės mokymas. Tumėnas tuo reikalu aiškino: „Religijos piliečiai gali mokytis privačiai. Vaikus gali namuose mokyti tėvai, vyresnieji broliai ar seserys, ar kas kitas.“

Pogrindžio spauda

Tiek iš vokiečių katalikų laikraščio pranešimų. Baigiant verta priminti, kad „KLB Kronikos“ naujausias numeris Vakaruose, iš eilės 24-tas, pateikia naujų faktų, kurie patvirtina Tumėno taktikos lankstumą. Kronika piktinasi, jog kaikurie kunigai jam pataikauja, sodina jį šventovėje į garbingą vietą, net viešai su juo bučiuojasi. Beje, šiemet kovo 19 jau sukako penkeri metai nuo „KLB Kronikos“ pasirodymo. Nuostabu, kad ji tiek laiko pati išsilaikė ir dargi sulaukė naujų bendrakeleivių: tai pogrindinė „Aušra“ ir dar jaunesnis „Dievas ir Tėvynė“. Įdomu, kad pastarąjį už persmarukų toną „Kronika“ gerokai paėikė. Akivaizdoje prasidėjusios pogrindžio spaudos diferenciacijos „KLB Kronika“ ketina atsidėti religinės srities reikalams.

A. Lembergas

T. Ž

Gabios galvos, darbščios rankos

Kovo 9 Kauno miesto sovietas pripažino, kad pramonės kolektyvas, transporto ir statybos organizacijos, aptarnavimų srities miesto bendradarbiai pirmaisiais dešimtojo penkmečio metais sąžiningai atliko savo socialistinius įsipareigojimus.

Už stropų darbą Kaunas pripažintas visos Sovietų Sąjungos nugalėtoju (Sov. Litva, 1977.3.10).

Kaip žinom, Kaunas yra lietuviškiausias miestas. Lietuvių darbininkų galvos gabios, o rankos darbščios. (Elta)

Britanija gina disidentus

Londonas. — Britanijos užsienio reikalų ministerijos atstovas Goronvy Roberts, iškvietęs Čekoslovakijos ambasadorių, jam išreiškė britų vyriausybės susirūpinimą dėl čekoslovakų valdžios panaudotų priemonių, siekiant susidoroti su kovotojais už žmogaus teises, 1977 Metų Chartijos autoriais ir Chartiją pasirašiusiais asmenimis. „Tokia čekoslovakų valdžios elgsena grubiai prieštarauja Helsinkyje prisiimtiems įsipareigojimams žmogaus teisių klausimu“, sakė Roberts.

Lietuvių šeimos kalba yra lietuvių kalba

Sovietinės pinklės Kauno teatre

Buvusio okupuotos Lietuvos saugumiečio pergyvenimai

VIDIMANTAS VALATKA

Sovietinis Saugumas stropiai seka ir Lietuvos menininkų gyvenimą, jų nusistatymą "tarybinės" valdžios atžvilgiu.

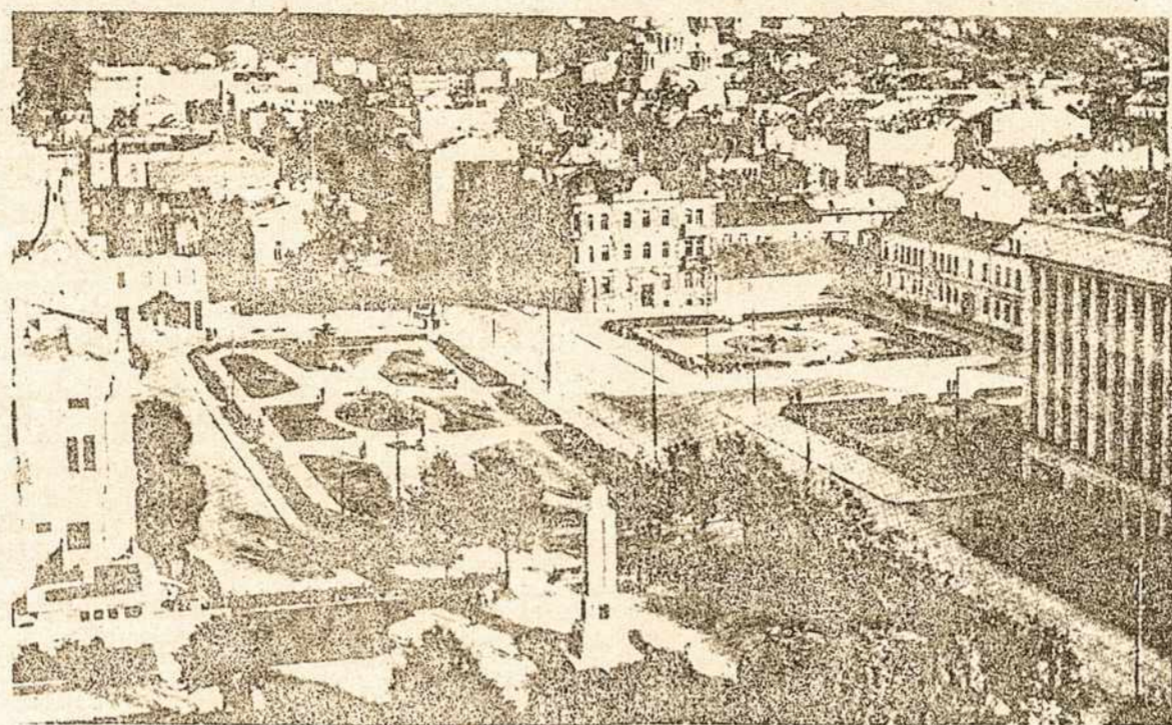
Kai dirbau muzikiniame Kauno teatre, buvau įpareigotas sekti solistus — Bronių Grigą ir Valentina Čepkų (tai rusas Čepkovas). Br. Grigas buvo tuo metu (apie 1965) 56 m. amžiaus. Daug metų dirbo muzikiniame Kauno teatre solistu, atlikinėjo komiškus vaidmenis operose ir operetėse. Jis kažkaip išsiskyrė iš kitų solistų, nes neištardavo raidės "r". Grimuodavomės su juo tame pačiame kambaryje. Mėgo jis daug skaityti, dažnai pasakodavo ką girdėjęs užsienio radijo laidose apie Stalino duktės Svetlano atsiminimus. Bet jo pasakojimai atrodė kažkaip dirbtini, nenatūralūs.

Be manęs, tame pačiame kambaryje grimuodavosi kompartijos narys sol. Pupkis, baleto artistas Valiulis ir Valentinas Čepkus. Ką sol. Grigas kalbėdavo, pranešdavau Saugumo kapitonui Algirdui Vetkorotovui, kuris buvo atsakingas už muzikinio Kauno teatro politinę priežiūrą. Susitikdavome su A. Vetkorotovu konspiraciniame bute, netoli centrinio Kauno pašto, teisėjo Leonavičiaus bute. Vetkorotovas liepdavo aprašyti Grigo pasakojimų turinį. Kartą, kai susitikau Vetkorotovą, išgirdau jo prasitarimą, esą buvo iškvieta Grigą į savo būstinę Laisvės alėjoje ir pranešęs, kad bus nubaustas, jei nenustos kalbėjęs prieš valdžią. Grigas verkęs ir pažadėjęs daugiau taip nedaryti. Mane Vetkorotovas perspėjo būti labai atsargių su Grigu. Bet kai vėl pamačiau pastarąjį teatre, neatrodė, kad širdyje turėtų nuoskaudą. Nebuvo nė kiek pasikeitęs.

Taip sol. Grigą stebėjau ketverius metus ir rašiau pranešimus Saugumui. Kai 1969 m. vedžiau Amerikos lietuvaitę, besilankančią Vilniuje, paaiškėjo, kad ne tiek aš Grigą, kiek šis mane sekė. Jis mane gudriai ir įdomiai klausinėjo apie žmoną, davė patarimus. Tam jis panaudodavo net spektaklių pertraukas. Pamačiau, kaip gudriai Saugumas tyrė mane.

* * *

Sol. V. Čepkus buvo jaunesnis už mane, labai draugiškas. Žinojau, kad jis rusas, gimęs rusų šeimoje Viduklėje, bet save vadino lietuviu ir sulietuvino pavardę — iš Čepkovo pasidarė Čepkus. Turėjo nedidelį butą Maironio name. Gauti to-

kioje vietoje net ir kambarį neįmanoma be partijos arba Saugumo darbuotojų pagalbos.

Kartą Juozo Gruodžio vardo muzikos mokykloje Čepkus paskaitė man poeto B. Brazdžio, gyvenančio Amerikoje, eilėraštį. Apie tai pranešiau Saugumui, nes tai atvejis, kurio praleisti negalima. Visa, kas liečia užsienį, domina Saugumą. Vetkorotovas liepė sekti Čepkų ir susidraugauti. Dariau taip, kaip Vetkorotovas nurodė. Ėjom su Čepkumi, su medicinos studente Ž. į restoranus, kalbėjom, politikavom. Viską pasakiau ir aprašiau Vetkorotovui.

Po kurio laiko pastebėjau keistą dalyką: Čepkus visą laiką norėjo susipažinti su merginomis, su kuriomis ir aš draugavau. Pvz. su D. praleidau nemažai laiko 1966 m. vasarą. Vėliau sužinojau, kad ir Čepkus kvietė ją dažnai pas save ir pasidarė jai labai artimas.

Vėl viskas paaiškėjo panašiai, kaip ir su Grigu. Kai Saugumas svarstė, ar leisti mane į Ameriką, ypatingai sekė mane. Tada paaiškėjo, kas yra Čepkus. Jis klausinėjo mane apie žmoną, kodėl ji nepriima tarybinės pilietybės, kada grįš Amerikon... Jis sudarė sąlygas susitikti su kita mergina savo bute, nors anksčiau tam buvo priešingas. Supratau, kad jis visą laiką mane sekė, ką aš kalbu su moterimis bei merginomis. Truputį išsigandau. Mat, bijojau, kad Saugumas neįtartų, jog aš suprantu jį esant įpareigotą sekti mane. Elgiausi, kaip ir anksčiau. Pamačiau, kad iš manęs nieko neišpeš, Čepkus visai pasitraukė iš mano "draugų" tarpo.

* * *

Pasitraukusio vieton atsirado kitas — teatro choristas Vincas Čižauskas, 29 metų amžiaus vyras. Jis atlikdavo kaikiuriuos vaidmenis operetėse gana meistriškai, mėgdavo pasakoti visokius anekdotus, neišskiriant

nė politinių. Kartu jis buvo augstos klasės Saugumo agentas. Jis taip pat buvo įpareigotas mane sekti. Spektaklių pertraukų metu jis priešdavo prie manęs, kalbėdavo, pasakodavo apie savo draugą, kuris buvo nuvykęs Amerikon, bet ten jam esą nepatiko. Jis ypač dėmėjosi mano atsakymais.

1969 m. įvyko pasaulio krepšinio pirmenybės Jugoslavijoje. Teatre visi domėjosi tomis rungtynėmis. Dažnai solistai ir baleto artistai eidavo į chorisų persirengimo kambarį, nes ten buvo televizorius. Atsimenu, žaidė Sov. Sąjunga su JAV. Rungtynės vyko vėlai vakare. V. Čižauskas primygtinai prašė mane pasilikti po spektaklio stebėti tų rungtynių choro persirengimo kambarį. Pasilikau ir vėliau supratau, kodėl Čižauskas to norėjo. Jam rūpėjo patirti mano nuomonę apie rusus ir amerikiečius. Didelių pastangų dėka man pavyko parodyti, kad aš palaikau rusus.

Vėliau V. Čižauskas pasakojo, kad vasaros metu dirbęs su vaikais - pionieriais ir matęs vaikus, atvežtus iš užsienio. Kas gi jį rekomendavo tokiam darbui? Teatre jis buvo laikomas kvailėliu, o už teatro — apskurriu vyru. Pamačiau, kad jis yra nepaprastų gabumų žmogus, nors, kaip pats sakėsi, nebuvo baigęs vidurinės mokyklos. Ant jo, kaip Saugumo darbuotojo, meškerės galėjo lengvai užsikabinti sekamieji asmenys.

Aš tuo metu jau buvau dirbęs Saugumo tarnyboje keletą metų ir žinojau daugybę jo metodų bei gudrybių. Todėl galėjau lengvai pastebėti tuos, kurie mane sekė. Jeigu nebūčiau turėjęs tos patirties, nebūčiau galėjęs apeiti Saugumo ir paslėpti viduje visa, ką tuo metu galvojau. O tada savo širdyje aš nebebuvau Saugumo darbuotojas. Mano mintys sukosi apie laisvąjį pasaulį. Aš jau neap-

kęsdavau to, ką turėdavau atlikti Saugumui.

* * *

Lūžis manyje įvyko 1967 m. vasarą, kai paskaičiau mūsų poeto Aisčio knygą "Kristaliniam karste". Pirmą kartą nuslėpiau nuo Saugumo, kad tokį leidinį gavau paskaityti ir iš ko gavau. Tai buvo pirmoji mano rizika. Kai po to susitikau su Vytautu Musulu, Kauno Saugumo poskyrio viršininku, ir jam įteikiau žinią, apie tą leidinį nieko nesakiau. Tik nustebau, kad jis buvo pasikeitęs. Davė jis man tada 50 rublių už padarytas vadinamąsias "išlaidas", bet buvo toks šaltas su manimi. Ar jis buvo dieną prieš tai gėres degtinės (mėgo išgerti), ar blogai jautėsi, ar žinojo ką nors apie aną Aisčio knygą bei mano pokalbį su asmenimi, kurio pavardės nenoriu minėti. Šiandieną manau, kad V. Musulas greičiausiai apie tai žinojo. Man artimas asmuo, su kuriuo buvau kalbėjęs apie Aisčio leidinį, galėjo prasitarti savo giminėms, o per juos — sužinoti Saugumas. Be to, mano pokalbį apie nelegalų leidinį galėjo išgirsti tarnaitė šeimininkės, kurios bute įvyko pasimatymas. Pas tą tarnaitę visuomet ateidavo vadinamasis jos "broliš", kai pas buto šeimininkę atvažiuodavo kas nors iš užsienio. Galimas dalykas, Saugumas žinojo, bet man atleido, manydamas, kad vaidinau, norėdamas prisigerinti asmeniui, iš kurio gavau knygą.

Po to įvykio buvau ypatingai atsargus, bet širdyje buvau jau visai kitoks. Norėjau kaip nors ištrūkti į laisvę. Ryžausi to tikslo siekti. Ištisis trejus metus kiekvieną dieną mano mintys buvo pajungtos tam tikslui, kol pagaliau aš jį pasiekiau.

Tėviškės Žiburiai

Vokietija

KUN. BRONIUS LIUBINAS perėmė klebono pareigas šv. Trejybės parapijoje Frankenthalyje, Rhenpfalze, pakeisdamas pernai rudenį staiga mirusį kleboną kun. W. Muellerį. Jis buvo iškilmingai atlydėtas iš klebonijos į šios vokiečių parapijos šventovę, kur jam buvo įteikta Evangelijų knyga ir Mišių taurė. Mišias koncelebravo su kitais dviem lietuviams kunigais, giedant parapijos chorui su orkestrinės grupės palyda. Įvesdinimo iškilnėje dalyvavo ir kitų parapijų tikintieji, vyriausiasis burmistras Kahlbergas, evangelikų dekanas Knieriemanas. Du pastarieji tarė atitinkamą žodį po pamaldų įvykusiose vaišėse. Spaudos pranešimuose pabrėžiama, kun. B. Liubinas yra gimęs Lietuvoje ir kad Mišias koncelebravo su dviem savo tautiečiais.

Lietuvių vaikai be lietuvių kalbos — nuostolis šeimai ir tautai

T A I P S K E I B I A M A K I T U R

Jaunimo lietuvių kalbos metai

M. STONYS

Jau net pamirštame nustepti, kad Dainavos stovyklavietėje, suvažiuojuose ir kituose susibūrimuose jaunuoliai kalba tarpusavyje angliškai. Vyresniam juos užklausus, atsako lietuviškai ir kalba gana gerai. Tik retam liežuvis „mezgliojasi“. Kai paklausi, kodėl nekalba lietuviškai, visi, kaip susitarę, atsako: „Mes taip esame įpratę“. Žinoma, įprotis blogas, todėl reikėtų su juo kovoti ir pamažu jį slopinti. Deja, niekas nedrįsta pirmasis mesti pirštine ir pradėti kovą. Net jaunimo organizacijų vadai, apsipratę su tuo angliškai kalbėjimo įpročiu, nebereaguoja, nutyli ir numoja ranka, lyg norėdami pasakyti, kad prieš vėją nedera pūsti.

Ar tikrai neapsimoka prieš tą jaunųjų vėją pūsti? Skautai pirmieji pasakė, kad reikia pūsti. Štai neseniai lietuvių skautų sąjungos tarybos pirmininkė, tarybos nariams vienbalsiai pritarus, šiuos metus paskelbė lietuvių kalbos metais. Ji sakė: „Skaitykite turtingą mūsų grožinę literatūrą, domėkitės didinga Lietuvos praeitimi, pagal mūsų himno žodžius — semkitės stiprybės iš praeities. Įveskite sueigosė lietuviškų knygų skaitymą, organizuokite lietuviškų veikalų vaidinimus, draminkite prozas ištraukas, dainuokite lietuviškas dainas, minkite mįsles, pasakokite mūsų pasakas. Visa tai padės lietuvių kalbą išmolti ir ją išlaikyti. Prisiminkite spaudos draudimo metus, knygnešius, kurie net savo gyvybę aukojo už lietuvišką raštą, lietuviškai spausdintą žodį. Prisiminusios okupuotą Lietuvą, išsąmoninkime, jog tenai ir dabar vyksta spaudos draudimas. Dabar Lietuvoje nėra laisvo žodžio, kiekvieną rašantį brauko cenzūra, o plačiau pasisakiusį baudžia net kalėjimu. Esame laisvajame krašte, kuriame išleista daug lietuviškų knygų, kurias tereikia paimti į rankas ir skaityti“.

Taip kalbėjo vyresnioji skautė savo sesėms skautėms. Neabejojama, jog tą patį darys ir broliai skautai, paskelbdami karą tam blogam jaunimo papročiui.

Lietuvių skautų sąjunga — didelė ir drausminga jaunimo organizacija. Ji savo spaudoje paskelbė šiuos metus lietuvių kalbos metais. Bet dauguma lietuviškų laikraščių apie tuos lietuvių kalbos metus nieko nerašė, to gan opaus klausimo nekomentavo, lyg jo nebūtų. Tyli ir kitos mūsų jaunimo organizacijos, lyg tai būtų tik vienu skautų problema, lyg jų nelies-

tų. O turėtų ta problema susidomėti ir Ateitininkų Sąjunga, ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga, ir jaunieji vyčiai, ir Lietuvių Studentų Sąjunga. Visas organizuotas lietuvių jaunimas turėtų suprasti tų lietuvių kalbos metų reikšmę, prisidėti prie skautų pasiryžimo ir paskirti šiuos metus savo lietuvių kalbai gerinti, papildyti, tobulinti, kad ji pasidarytų lankstesnė ir lengvesnė, kad į lietuvių visada prakalbėtume lietuviškai. Juk tikrai turėtų būti gėda lietuviui su lietuviu kalbėtis svetima kalba.

Linkėtina, kad šie lietuvių kalbos metai būtų našūs ne tik skautams, bet ir visam lietuvių jaunimui. Linkėtina, kad mūsų jaunimas suprastų, susidomėtų ir pasiryžtų daugiau išmolti lietuvių kalbos. Linkėtina, kad įprotis tarpusavyje kalbėtis angliškai būtų atmetas ir pasmerktas kaip žalingas lietuviškumui ir lietuviui asmeniui. Linkėtina, kad lietuvis su lietuviu visur ir visada kalbėtų savo lietuvių kalba.

Jaunieji žurnalistai

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdyba posėdy sausio 13 paskyrė Daužvardžio Fondo premijas šiem jauniem žurnalistam:

Po 100 dol. — Eglei Juodvalkytei, Petrui Kisieliui, Rasai Lukoševičiūtei, Viktorui Nakui ir Romui Sakadolskiui.

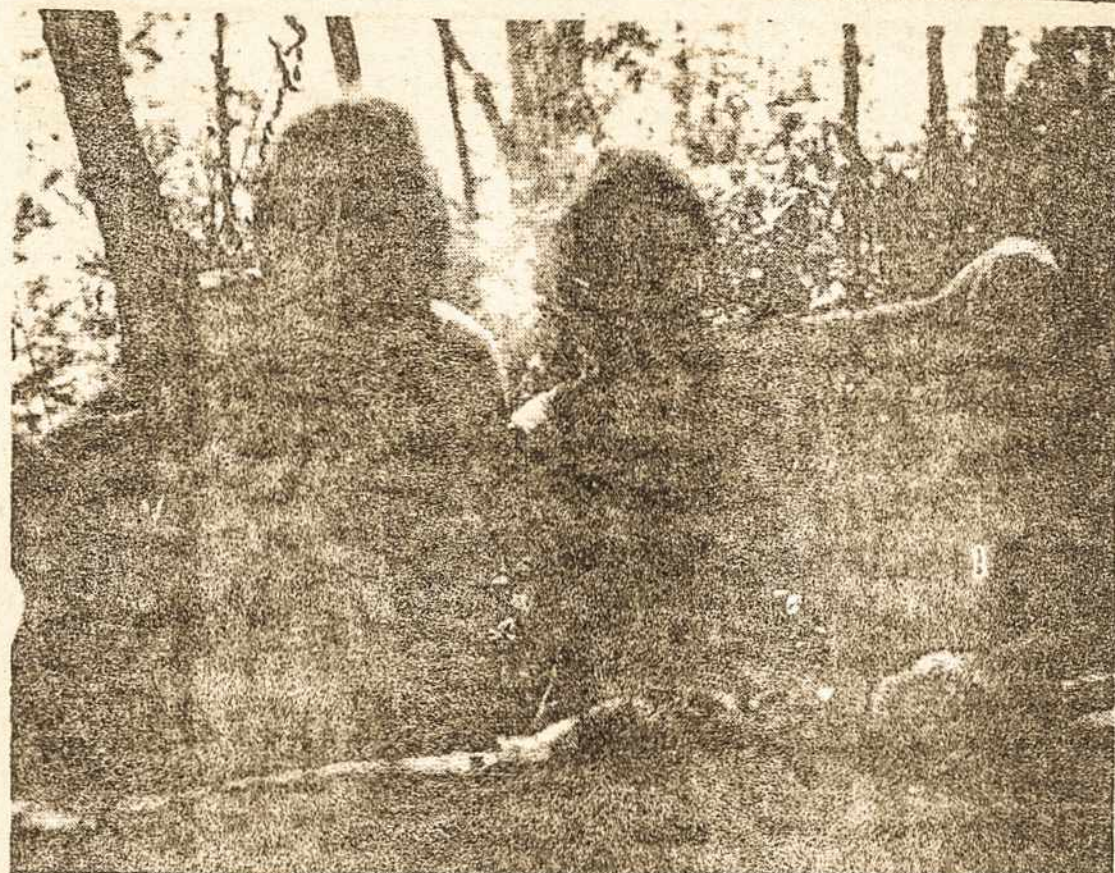
75 dol. — Gabijai Juozapavičiūtei.

Po 50 dol. — Rasai Baltutytei, Teresei Gaidelytei, Rasai Razgaitienei, Birutei Radzivanienei ir Vyteniui Zinkui.

Po 25 dol. — Audrai Aleknaitei, Andriui Balnioniui, Laurai Baltutytei, Algiiui Čepui, Danutei Norvilaitei, Gintarui Plačui ir Gintai Viliūnaitei.

Jaunuoliai premijuoti už savo spaudos darbus 1976 metais. Darbininko premijuoti bendradarbiai: V. Nakas, R. Razgaitienė, B. Radzivanienė, D. Norvilaitė.

— Vilniaus universiteto istorijos I tomas jau išleistas „Mokslo“ leidyklos Vilniuje. Veikalas skirtas artėjančios Vilniaus universiteto 400 metų sukakties paminėjimui. Paruošė autorių kolektyvas, prof. J. Kubiliaus vadovaujamas. Knyga apima 1579—1803 metų laikotarpį. Pateikta nemaža žinių ir apie universiteto biblioteką bei spaustuve. II tomas apims 1803—1940 metų laikotarpį, o III tomas skiriamas

Skautų vyčių kandidatų iškyloje prie Sao Paulo, Brazilijoje, užkandžiauja „Palangos“ nariai Robertas Saldys ir Edvardas Greičius Nuotr. A. Saulaičio

Ateitininkų kongreso leidinys

Ateitininkai yra pakeliui į IX savo kongresą, šaukiamą 1977 m. rugsėjo 1-4 d.d. Klevelande. Parengiamieji darbai atliekami Klevelande sudaryto komiteto, kuriam pirmininkauja kun. G. Kijauskas, SJ. Komitetui rūpi, kad kongresas nesibaigtų su tom keturiom dienom, bet kad ir ateitininkai, ir iš dalies mūsų visuomenė taip pat gyventų jo įnašu ir po kongreso. Dėlto komitetas ryžtasi duoti ateitininkams tam tikrą leidinį, kuriame jie būtų supažindinami su savo istoriniu keliu, su savo siekimais bei darbais, su savo nusiteikimais bei polėkais, su savo buvusiais bei dabartiniais vadais ir kt. Leidinys turėtų būti lyg tam tikra populiarai, bet aktuali ir suges-

tyvi ateitininkų dvasios abėcėlė, t. y. tie pagrindai, kuriais remiasi ateitininkų veikla. Jis visų pirma skiriamas ateitininkų jaunimui.

Šio leidinio redagavimas yra patikėtas Stasiui Barzdukui. Redaktorius jau telkia bendradarbius, kviesdamas juos pasisakyti ateitininkams aktualiais bei rūpimais klausimais. Tikimasi, kad visi kviečiamieji bendradarbiai laiku atliks tai, ko iš jų prašoma. Tai laiduotų taip pat vykdymą spaudos darbų, kuriuos būtina sutvarkyti iki vasaros atostogų pradžios. Atostogas palikime poilsiui, kelionėms, stovykloms ir kt.

Paklauskim gero patarlės patarimo: tas dukart daugiau duoda, kas laiku duoda. Inf.

pokario meto ir susovietinto universiteto raidai nušviesti.

— JAV Lietuvių Jaunimo sąjungos Chicagos skyrius surinko ir nusiuntė 375 telegramas prez. J. Carteriui. Telegramos patvirtino prezidento komentarus, liečiant Sovietų priespaudą Rytų Europoj bei Lietuvoj. LJS tiki, kad telegramos turės įtakos Belgrado konferencijoj.

Kongresmanas Tom Corcoran (resp., Ill.) Lietuvos nepriklausomybės minėjime pabrėžė, kad žmogaus religinė, politinė ir ekonominė laisvė turi būti išsaugota. „Kaip laisvės gynėjai, mes jungiamės su lietuvių tauta, mininčia 59 nepriklausomybės ir 726 savo valstybės sukūrimo metines... pakartodami savo pasiryžimą pasiųsti tų laisvių išsaugojimui“,—kalbėjo Corcoran.

— Kongresmanas Ronald A. Sarasin (resp., Conn.) atstovų rū-

muose išsireiškė, jog amerikiečiai turi budėti, kad Helsinkio susitarimo punktai apie žmogaus teises būtų pildomi. Jis ypač smerkė Bažnyčios persekiojimą, disidentų areštus už LKB Kronikos leidimą ir dalinimą. Priminė, kad jis pasirašė jungtinį laišką Brežnevui dėl N. Sadūnaitės kalinimo.

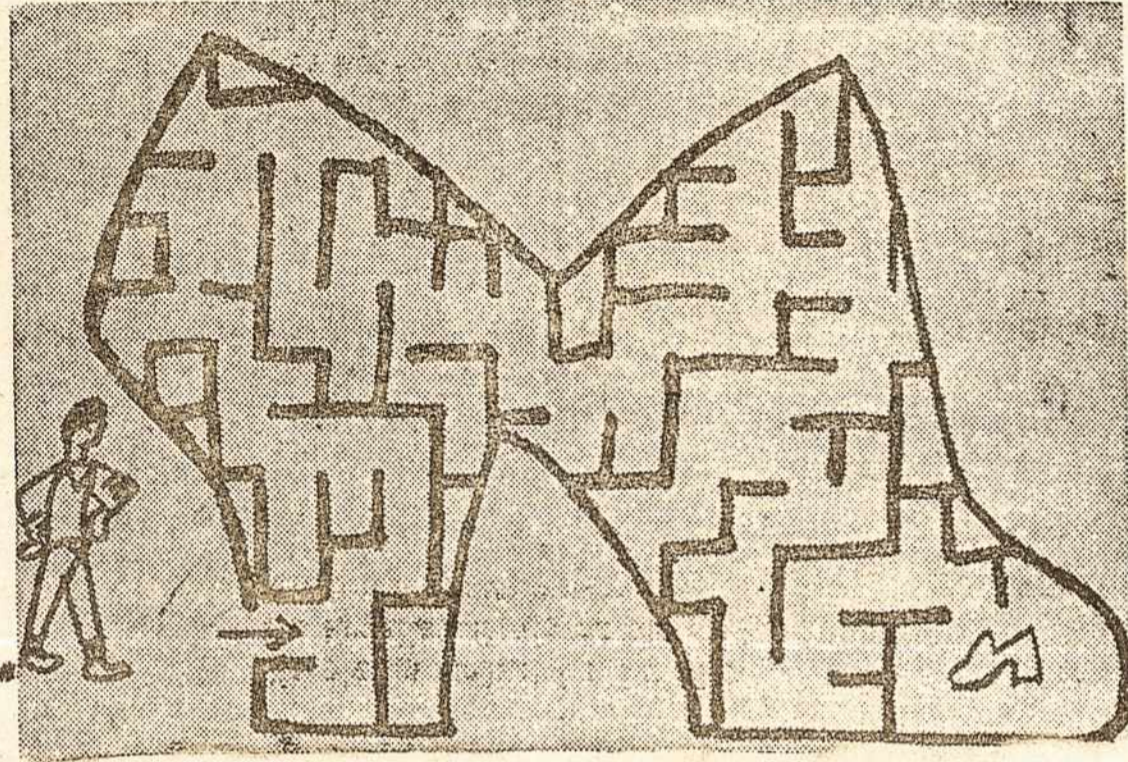
Sacharovo laiškas JAV prezidentui

New Yorko pilietinių laisvių advokatas Martin Garbus atgabeno JAV prezidentui Carter Andriejaus Sacharovo laišką, kuriame Nobelio premijos laureatas prašo kelti balsą už persekiojamuosius Sovietų Sąjungos ir Rytų Europos politinius ir religinius kalinius. Sov. S-gos ambasadorius Anatolij F. Dobrynin pasiskundė v alstybės sekretoriui Cyrus R. Vance, kad JAV kišasi į Sov. S-gos vidaus reikalus.

MŪSŲ LIETUVA Ilcivieriemis

GALVOSŪKIAI

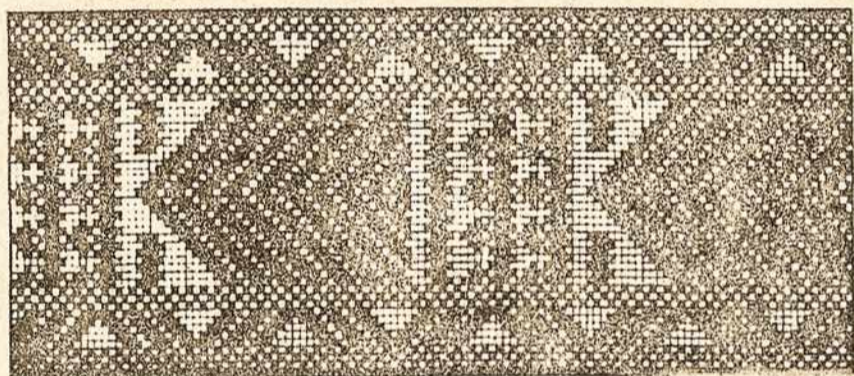
(Žiūr. brėžinį žemai). Jūs žinote pasaką apie Peřenę. Čia jos batukas, kurį princas nori paimti. Nurodykite jam kelią prie batuko.

(mįslė)

Turi kojas, bet ant galvos vaikščioja.

Kaip vadinasi tas didis Lietuvos poetas, kuris yra parašęs gražių eilėraščių ir giesmių, kaip štai: "Kur bėga Šešupė, kur Nemunas teka". "Lietuva brangi, mano tėvynė", "Marija, Marija" ir kitas.

Paimkite 24 vienodo ilgio pagaliukus ir sudėkite, kaip jis pasirašydavo.

Tautiniai lietuvių drabužiai

Lietuviai džiaugiasi tautiniais savo drabužiais, nes yra vieni iš gražiausių pasaulyje. Visos tautos vertina savo tautinius drabužius ir kartu brangina savo praeitį. Tautiniai lietuvių moterų drabužiai turi galvos dangą, gintarinius karolius, drobininius baltus marškinius, kikliką, sijoną, žiurštą ir juostą. Mergaičių ir moterų galvos dangos yra skirtingos. Senovėje visos moterys turėjo nešioti skareles. Senovėje moterims nepritikdavo išeiti iš namų nepridengeta galva. Mergaitės augindavo ilgus plaukus ir pindavo ilgas kasas. Mergaitės dabar dažniausiai nešioja karūnėles. Tautiniai lietuvių drabužiai yra labai spalvingi ir turi įvairių raštų. Lietuvoje yra penkios skirtingos tautinių drabužių rūšys, būtent: augštaičių, žemaičių, suvalkiečių, dzūkų, vilniečių. Jų medžiagos, spalvos, raštas ar pasiuvimas yra skirtingi. Bet jie visi yra nepaprastai gražūs.

Tomas Prakapas, IX sk.

Lietuvos senovėje žmonės ne tik kitaip gyveno ir kitus papročius turėjo, bet ir rengdavosi kitaip. Lietuvių tauta yra ne tik išlaikiusi senovės papročius, bet ir savo protėvių drabužius. Mūsų tautiniai drabužiai yra vieni iš gražiausių liaudies meno kūrinų, net ir svetimos tautos jais gėrisi.

Tautinius moterų drabužius sudaro karūna, gintariniai karoliai, drobiniai balti marškiniai, kiklikas, sijonas, žiurstas ir juosta. Mergaičių ir moterų galvos danga yra skirtinga. Seniau mergaitės augindavo ilgus plaukus ir juos supindavo į vieną ar dvi kasas. Galvą papuošdavo rūtų vainikėliu arba užkišdavo už kasų rūtų šakelę. Taip pat galvas puošdavo įvairiais kaspinais ir juostomis, bet šiandien mergaitės prie tautinių drabužių daugiausia nešioja karūnėles.

Laima Krivaitė, IX sk.

NE PLATUS VIEŠKELĖLIS

Ne platus vieškelėlis dundėjo,
Ne žirgeliais išėjo ristas;
Kai broliai gint laisvės išėjo,
Neskambėjo jiems maršų garsai.

Neatėjo išleisti jų sesutės,
Nei mergaitės su rožių žiedais,
Nei sena motinėle
Palaiminti žygiui sūnaus.

Tik pakrūmėm, palaukėm, ežiom,
Laukais jie slapta išskubėjo,
Ten kur ošė gimtines miškai,
Kovot prieš šalies pavergėję.

Ir buvo ten kova žiauri ir kieta.
Ilgai ją priešai minėjo,
Nes kovėsi vyrai kaip milžinai
Prieš žiaurų gimtines skriaudėjas.

Tik maža jų buvo, o priešų būriai,
Vienam prieš šimtą kovoti reikėjo.
Taip krito jie ten vienas po kito,
Kur žalasis miškas šlamėjo,

Nors žuvo didvyriai, bet jų dvasia
Laisvės gandą po šalį nešiojo,
O jų žygių legendos po kraštą
Iš lūpų į lūpas skrajojo.

M. Merkevičius

ŽIEMĄ PRISIMENANT

Prisnigo daug sniego. Aš su draugėm stačiau sniego pilį. Mums ne per gerai sekėsi. Atėję berniukai vis nugriaudavo. Buvo didelė kova. Sniego gniūžtės skraidė į visas puses. Po sunkių mūšių mes laimėjome, nes mūsų buvo daugiau ir buvome didesnės. Vėliau, susitaikę su berniukais, žaidėme kartu.

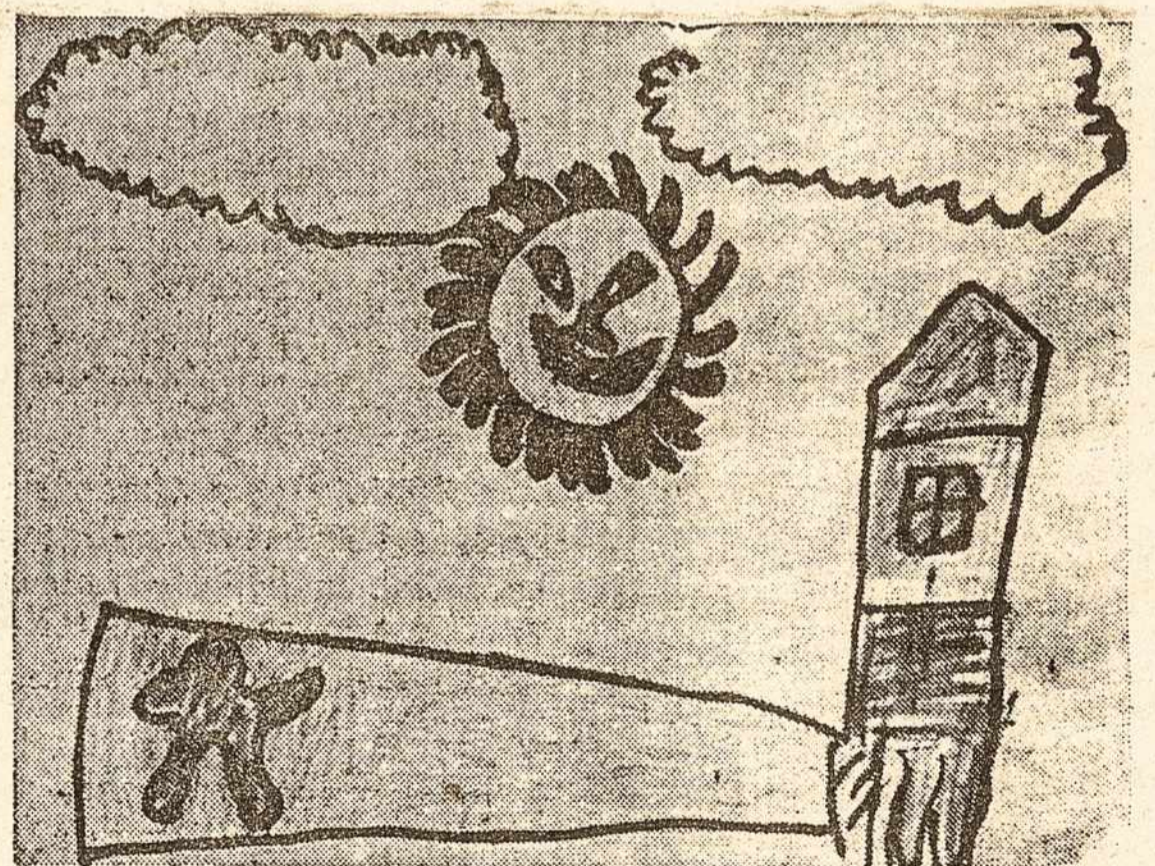
Rūta Gincaitė,
Clevelando šv. Kazimiero lit.
mokyklos 6 sk. mokinė

MANO DRAUGĖ

Mano draugė labai maloni.
Jos plaukai šviesiai geltoni.
Kartais ji pina kasas,
Gražiai, geltonas kasas.

Mano draugė nėra išdidi,
O visada linksma, smagi.
Iš akių šviečia išmintis,
Aš kartais spėju jos mintis.

Diana Mičiulytė,
Los Angeles lit. mokykla.
"Saulutės Spindulys".

Piešė Paulina Burneikis, Marquette Parko lit. m-las I sk. mokinys

VALIA

— Ar tavo valia stipri?
— Žinoma!
— Tai imk plytelę šokolado,
rytoj gražinsi.
— Nuo šokolado mano valia
labai silpnėja.

MŪSU LIETUVA

EM PORTUGUÊS

ABRIL

1977

NR 4

NR. 22 (1505) 1977.VI.2

AOS ESCOTEIROS E ÀS BANDEIRANTES

Pe. Antanas Saulaitis, SJ, trabalhou intensamente, e com sucesso, junto com os jovens de origem lituana aqui, em São Paulo. Agora foi chamado por mais altos encargos em Chicago, E.U.A. Para se despedir, escreveu esta carta „aos escoteiros e às bandeirantes do grupo PALANGA”. Temos o prazer de publicá-la, pensando de fazer assim, nós também, uma „boa obra”.

PALANGOS SKAUTAMS IR SKAUTĒMS

Gostaria de dirigir esta palavra escrita a cada um do grupo “PALANGA”, e a todos vocês junto. De um certo modo, tudo o que eu quise dizer a vocês já foi dito, não em palavras, mas em nossa vida em comunidade.

A maioria dos membros atuais já tem idade suficiente para saber que quando falávamos de pássaros e árvores, animaizinhos, não estávamos falando só de bichinhos, mas do grande amor de Deus nosso Pai, que encheu este mundo de beleza e abundância para nos alegrar e para nos apreciar; e quando falávamos e brincávamos de sinais de escoteiros e de sinalização, não foi de sinais de tráfego ou de brincadeiras apenas que tratávamos, mas do nosso desejo de ler e entender os sinais da presença de Deus e da direção que a vida de cada um de nós deve tomar; e quando cozinávamos ou aprendemos os primeiros socorros, não foi de coisas que tratávamos, mas queríamos, isto é, muito mais para servir os nossos irmãos e de mostrar o respeito à pessoa humana.

A amizade e fraternidade entre os escoteiros se mostra não tanto por palavras, talvez em momentos mais solenes, mas em ações, atividades e programas, nos quais podemos brincar, trabalhar e aprender juntos, lado a lado.

A criatividade que caracteriza as nossas atividades é um dom e uma arma para seu futuro, para que vocês possam aproveitar das oportunidades da vida para criar um mundo melhor; a responsa-

bilidade que cada um exerce para acordar logo no acampamento, ou lavar pratos, ou ser chefe do skiltis, nos treinam para assumir responsabilidades maiores de criar a família, de servir ao próximo, com todas as nossas forças; a fraternidade que promovemos nos ensina que todos os homens são irmãos, e que a busca da paz depende de cada um.

Gostaria de dizer ainda que no escotismo é que eu passei os melhores momentos e dias da minha vida, pois a alegria e o mistério da vida humana se mostra em coisas, experiências e relacionamentos simples e cotidianos. A maior lição que aprendi dos escoteiros — irmãos, dos meus chefes ao longo de 30 anos de escotismo, é que o que realmente dá valor à vida humana é o serviço dos nossos irmãos. E servir difícil. Sabendo cantar, dançar, cozinhar e fazer as mil coisas dos nossos programas de escotismo, podemos servir o nosso próximo de muitas maneiras em diversas situações e circunstâncias. E por isso que nas nossas atividades promovemos variedades, e exortamos vocês a se esforçarem ao máximo, conforme a idade de cada um.

A. SAULAITIS, SJ,

Mas não pensem que, sendo um chefe de escoteiros há muitos anos, eu não aprendi nada de vocês. Um escoteiro aprende algo cada dia, não só de coisas, mas das pessoas. O sorriso, a boa ação de cada dia, a sua generosidade e bondade espontânea são a lição mais valiosa para nós, os chefes de escoteiros. Eu levo dentro do meu coração a imagem de cada um, grande e pequeno, pois são vocês que dão o sentido da minha vida. É por vocês e com vocês e todos os escoteiros que a gente vive. Quando olho para a fogueira, a luz e o calor da brasa no fim da fogueira, quando cantamos „Ateina Naktis”, eu penso e podem acreditar, que é a

verdade — em cada um dos escoteiros que conheço e conheci, em cada um de vocês e no grupo da "Palanga". Nunca mais terá a palavra Palanga, uma cidade linda nas praias da Lituania, o mesmo significado como antes, pois já está associada com vocês, meus irmãos e irmãs mais novos do escotismo.

Espero que os anos — poucos ou muitos — que vocês vão passar vestidos de uniforme e lenço, dêem a vocês algo para a vida inteira: uma experiência composta de muitas coisas pequenas, que ficará com vocês, especialmente nas horas mais difíceis da vida — a coragem, a alegria, a determinação do escoteiro e da bandeirante para lutar, para amar, para promover a paz.

É com especial amor de escoteiro que vejo aqueles entre vocês que são chefes de *š k i l t i s*, ou *d r a u g i n i n k a i*, ou exercem alguma responsabilidade pelos menores, pois eu sei bem quanto custa amar e ajudar. E ainda mais me orgulho dos nossos novos *s k a u t a i v y ċ i a i* que assumiram um compromisso sério, de escotismo bem compreendido e bem praticado, para servir melhor, e me orgulho que *s e s é* Eugenia assumiu, além de tudo isso, a responsabilidade pelo escotismo lituano em geral, além da pequena comunidade da Palanga, pelo juramento da *s k a u t i n i n k é*.

A terra dos seus pais ou avós está precisando de sua ajuda. Os milhares de anos de vida do povo lituano não chegaram até vocês em vão. Vocês são descendentes de reis, de *v y ċ i a i* (cavalheiros como o do escudo da Lituânia), dos *k n y g n e š i a i*, dos *l a i s v é s k o v o t o j a i*, das mulheres que inventaram cantos, tecidos, desenhos e lendas. Eles viveram e até, quando era necessário, morreram para que nós possamos viver livres. A herança que vocês recebem através de suas famílias, de escotismo, de aulas lituanas e de outras maneiras, é enorme. É só abrir este baú riquíssimo e procurar, para saber o que vocês são e podem ser. Deus vosso Pai deu dons a cada um em particular para que possam desenvolvê-las e usá-las.

Devo dizer ainda o que é mais íntimo na minha vida: que foi a vida de escotismo que me levou a ouvir o chamado e a missão de Deus para ser padre, pois achei que a melhor maneira de servir o povo lituano, para mim seria este. Cada um de vocês tem uma grande vocação — um chamado de Deus — é só tentar ouvi-lo no silêncio do seu coração, quando ficamos sozinhos na fogueira sem pensar, mas apenas conscientes da presença de Deus, ou quando olhamos para os nossos irmãos ao redor da fogueira, iluminados não só por fora pelas chamas, mas por dentro pela luz de Deus.

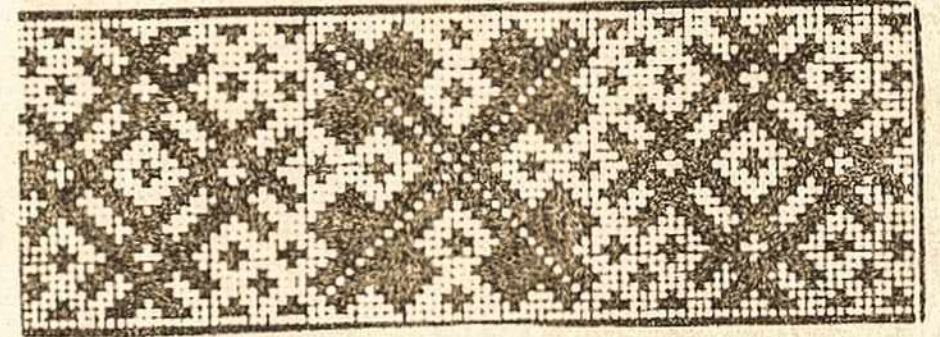
E tudo isso nós, os escoteiros, fazemos não de uma maneira mórbida, triste, mas alegres, corajosos e confiando um no outro como verdadeiros irmãos.

É com grande alegria que penso em vocês; é com grande paz e tranquilidade que deixo o grupo

Palanga, pois ele está e estará em mãos seguras — as suas mãos que procuram ajudar, apertar, consolar, convidar, perdoar, aceitar, acolher.

Sejam os mandamentos de escoteiro e a determinação do juramento o seu caminho na vida. E peço a Deus que lhes dê tanta alegria no, escotismo, como ele me deu, e como eu senti estando no meio de vocês, meus irmãos e irmãs, pequenos e grandes. Eu aperto a mão esquerda de cada um e abraço cada um no meu coração.

Jūsu brolis Saulaitis

A LINGUA LITUANA NA AVALIAÇÃO DOS CIENTISTAS INTERNACIONAIS

É extremamente interessante verificar como os mais diversos cientistas do mundo, que tratam de linguística, enfatizam o valor da língua lituana. Apresentemos, a seguir, apenas alguns trechos.

"Para o filólogo das línguas indoeuropeias, o lituano é essencial... Qualquer um que tenha tido a oportunidade de ouvir com atenção o lituano, concorda que se trata da mais bela língua".

(Prof. Dr. G. Ford, em "Draugas", Chicago, 6.VII.1968).

"Apesar de que os mais antigos textos escritos em lituano datam do século XV D.C., existem palavras lituanas que se aproximam mais à forma primitiva do indoeuropeu do que palavras correspondentes do sânscrito e do grego, conhecidas há mais de dois mil anos" (Prof. Dr. A. Meillet, o pai da filologia moderna: *Les langues dans l'Europe nouvelle*, Paris, 1918, pg. 37).

"Eles (os lituanos) tem o direito de se orgulhar de sua língua que, apesar do seu caráter conservador, é também tão moderna, como é moderno o nosso mundo. Através da língua lituana pode-se expressar e analisar qualquer assunto necessário à nossa civilização" (Prof. Dr. A. Senn: *The Lithuanian Language*, Chicago, 1942, pg. 6).

' A lingua lituana, dentre todas as linguas modernas, é a mais próxima ao primitivo idioma indoeuropeu' (Prof. M. Pei: *The Story of Language*, 1966, pg. 34).

"Os sons e as desinências dessa lingua (o lituano) sempre nos lembram os sons antigos dos indios, persas, gregos, romanos, celtas, godos. Muitas expressões lituanas ressoam como o sânscrito; e causa-nos grande impressão ao ouvirmos simples camponeses utilizarem tais formas, que hoje, devido à sua antiguidade, consideramos pré-históricas e, portanto, de certa forma veneráveis, pois tais formas eram utilizadas nas conversações dos nossos antepassados arianos (indoeuropeus)" (Dr. J. Karłowicz: *O języka litewskim*, 1875, pg. 177).

"Sem qualquer duvida, a lingua lituana é hoje a mais antiga e menõs modificada de todas as linguas indoeuropeias" (Prof. Dr. H. Hirt: *Die Indogermanen*, Strassburg, 1905, pg. 196).

"A lingua lituana conseguiu manter até hoje sua forma primitiva.. Há filólogos que, baseados nos dados da lingua lituana, tentam reconstruir o idioma indoeuropeu comum" (Prof. Dr. J. Otebski, em *Aušra*. Warszawa, 1962, nr.2).

' Ela (a lingua lituana) tem suma importância para o filólogo. Pelas suas formas é a mais antiga lingua atualmente existente no mundo" (Prof. B. Dwight: *Modern Philology*, New York, 1860, pg. 113).

' Para expressar um pensamento, na maioria dos casos, a lingua lituana é a mais adequada do que qualquer outra lingua européia, bem como é a mais bela pela rica variedade de suas formas" (Dr. G. Sauerwein: *Die Littauische Frage*, 1888, pg. 32).

"O filólogo sueco, prof. H. Skioeld, afirma que a lingua lituana é a mais antiga de todas as linguas vivas do mundo" (J. Gedainis: *Kas tu esi, lietuvi?* 1938, pg. 35).

"A lingua lituana, aos olhos dos filólogos, é a lingua mais importante da Europa" (Prof. Dr. R. Lathan: *The Ethnology of Europe*, London, 1852, pg. 151).

' Todos os sábios do mundo reconhecem unanimemente a grande beleza e riqueza da lingua lituana" (E. Harrison: *Lithuania*, London, 1928, pg. 25).

' Pela sua antiguidade a lingua lituana assombra os filólogos, que a consideram como tronco primordial das linguas arianas (indoeuropeias). Tem um rico vocabulário e através da variedade de suas formas consegue exprimir as mais diversas manifestações do pensamento" (Prof. V. Lavoix: *Quand la lumière nous vient du nord*, Paris, 1938 pg. 27).

' A esse respeito (sua antiguidade) nenhuma das linguas vivas da Europa pode se igualar com a lingua dos lituanos" (Prof. H. Pedersen, *Linguistic Science*, 1931, pg. 65).

' O idioma lituano não é apenas uma lingua protoariana, mas também um intérprete da civilização ariana e de sua cultura, de acordo com conclusões da filologia comparativa" (Theodore S. Thurston, *Comparative Philology and Outline of Lithuanian Grammar*, New York, cit. ' *Lietuvių Dienos*' 1962, n.1).

' Se o valor de uma nação na Humanidade fosse calculado pela beleza de sua lingua, a Lituania teria o primeiro lugar entre as nações europeias" (Elisée Reclus: *Nouvelle Geography Universelle*, Paris, 1880 pg. 431).

Com referência à lingua e ao povo lituanos não é de estranhar que os sábios se surpreendam por um fato histórico inexplicável: que um povo pequeno, calmo, pacífico, tenaz, apesar de imensas provações, invasões e perseguições tenha conseguido manter em si viva a comum herança dos primitivos indoeuropeus.

O Dr. R. Loebell constatou claramente: "Quando os cientistas súbitamente se encontraram com um povo (os lituanos) cuja lingua sonora, cantos, costumes, caráter e maneira de viver eram idênticos aos dos antepassados arianos, eles tiveram a impressão de estar na pátria proto-ariana) proto-europeia)... Visto que eles (os lituanos) são eminentemente conservadores mais que qualquer outro povo, eles guardaram a herança primitiva dos indoeuropeus" (Ueber litauische Volkspoesie, Oppenheim, 1884, pg. 13 e 14).

O prof. M. Kojalovic afirmou: "O povo lituano foi o unico que guardou consideravelmente os restos dos povos prehistóricos arianos (indoeuropeus)" (Čtenija po istorii Zapadnoj Rossii, S. Petersburg, 1884, pg.38)

O prof. A. Scott remarcou: "Eles (os lituanos) são um povo misterioso da Europa, que guardou a herança do tronco primitivo dos arianos" (Beyond the Baltic, London, 1925, pg. 205).

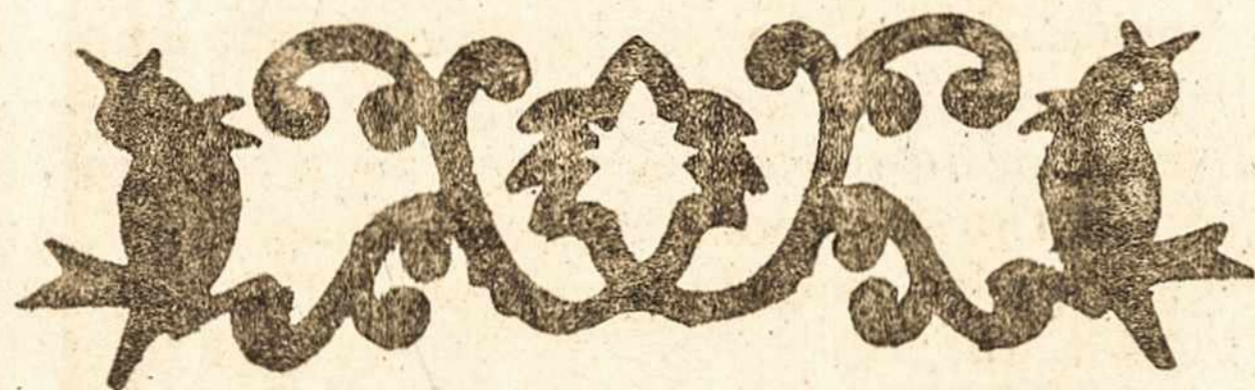
Concluindo podemos constatar que, segundo os sábios, o povo lituano representa atualmente os primitivos povos indoeuropeus. "Os lituanos tem todo o direito de representar a primitiva raça ariana (indoeuropeia) — Lithuanian have the best claim to represent the primitive Aryan race" (Dr. I. Taylor: The Orogen of the Aryans, New York, 1902, pg. 261). "Os bálticos (os lituanos) representam os primitivos povos indoeuropeus" (Prof. Dr. S. Chatterji, Balts and Aryans, India 1968, pg. 109).

Também não faltam autores que, sem reticência, chamam a Lituânia de „mãe dos indoeuropeus": "A antiga Lituânia é a mãe da raça ariana (indoeuropeia)" (O. de Lubicz — Milosz, Les relations actuelles entre la Lituanie et la Pologne, 1919, pg.8).

Todos esses dados foram colhidos por J. Venclova no seu estudo "Lietuvių tautos pašaukimas", Chicago, 1975. A esse autor também nos dirigiremos em seguida para ulteriores informações sobre o povo lituano e sua , vocação' cultural.

Apraz-nos finalizar com já citado Theodore S. Thurston: "O mundo hoje seria mais enriquecido com uma Lituânia independente e com seu idioma antigo e importante no campo da ciência linguística" (o.c. em "Lietuvių Dienos", 1962, n.1).

Pr. Gavénas

UM LINGUISTA
LITUANO
NO BRASIL

No dia 8 de junho vai chegar em São Paulo o dr. ANTANAS KLIMAS, lituano, diretor do departamento linguístico da universidade de Rochester, N.Y., USA.

O prof. Klimas é um conhecido pesquisador da linguística lituana. Apresentou os resultados dos seus estudos em vários congressos de linguistas na Europa e nos E.U.A. Colabora à revistas especializadas em filologia. Desde 1969 ele próprio redige a revista LITUANUS (em inglês).

Agora ele está na América Latina, dando palestras nas colônias lituanas de Caracas, Montevideo, B. Aires, Bogotá, Medellín e S. Paulo sobre a origem da língua lituana, sua antiguidade, sua importância na linguística moderna, seu lugar na família das línguas, etc.

As palestras em S. Paulo são marcadas como segue:

- VI.10, sexta f.: às 20,00 hs.
- VI.11, sábado: às 16 hs.
- VI.12, domingo: às 16 hs.

LOCAL: salão da paróquia pessoal dos lituanos, rua Juatindiba, 28, Parque da Moóca, S. Paulo.

INFORMAÇÕES: fone: 273-0338
ENTRADA franca.

O prof. A. KLIMAS recebeu também o convite de ministrar uma palestra sobre o lituano na Universidade Est. de Londrina, PR. Esta está prevista para o dia 13 de junho.

SEMANÁRIO

MŪSH
LIETUVA

NOSSA LITUÂNIA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP

Diretor responsável
Dr. JOSÉ FERREIRA CARRATO

Redige: Equipe Editorial
Administrador: P. Daugintis

MŪSŲ ŽINIOS

ATVYKO I TALKA

Gegužės 25 atvyko du nauji kunigai į talką asmeninėje lietuvių parapijoje, São Paule.

Kun. PETRAS URBAITIS atplaukė laivu tiesiai iš Italijos, o kun. PETRAS (PETRUKAS) RUKŠYS atskrido orlaiviu per Kanadą, kur buvo nuvykęs aplankyti senos mamytės ir brolių bei sesių.

Santose kun. URBAITĮ sutiko kun. St. Šileika su p. P. Šimoniu ir Algiu Savicku, o kun. RUKŠĮ Congonhas aeroporte — kun. J. Šeškevičius su kun. Pr. Gavėnu.

Abu svečiai jau apsigyveno šv. Kazimiero p-jos patalpose. Tą patį vakarą atvažiavo svečius pasveikinti BLB-nės pirmininkas, p. Alg. Saldys. Sekančią dieną naujai atvykusieji prisistatė saleziečių provinciolui ir regioniniam vyskupui.

Misionierius kun. Petras M. Urbaitis, SDB

LAIMINGAI ATVYKĖ

Nors dar jaučiuosi laivo siūbuojamas ir su kiek svaigstančia galva, tačiau mielojo tėvelio Petro Dauginčio SJ., "M.L." nepailstamo administratoriaus raginamas rašau šias kelias eilutes — jau iš S. Paulo, šv. Kazimiero parapijos namų — sveikindamas pažįstamus ir kitus visus Brazilijos lietuvius.

Kun. Petras Rukšys aplankęs Kanadoje, Mamytę, brolius, seseris ir kai kuriuos Lietuvių Saleziečių Bičiulius atskrido per New Yorką — Caracasą — Rio de Janeirą keletą valandų anksčiau, bet lygiai tą pačią dieną, trečią dieną, 25-tą gegužės. Savotiškas, malonus, gera žadantis, nepramatytas sutapimas. Tai atvejas man primenęs žodžius, girdėtus 11-tą gegužės, "Cervinia" prekiniame laive:

"SONO INFINITE LE VIE DEL CIELE." „Išplauksim, kada išplauksim... nes Dangaus planai yra nesuskaitomi, nepramatomai." Iš viso, tas „Linea C", kaip ir kiti prekybiniai laivai išplaukia kada ir kaip jiems išsina, tačiau beveik visuomet, net dienų dienas, vėluodami. O šį penktą kartą (kitos 4-rios kelionės buvo New Yorkan) išplaukė trim dienom anksčiau negu buvo pramatyta.

Netikėtumai ant laivo, kaip šį kartą, dėl kai kurių krovinių stokos, o ant galo, dėl kokio ten vaire pavojingo įskilimo.

Ir kun. Petras Rukšys ir aš — esame dėkingi Dievo Apvaizdai, Dangiškosios Motinės globai ir mūsų mielųjų Bičiulių, mūsų belaukiančių, maldai.

Ir buvo džiugu Santos uoste belaukiančius atpažinti: Kun. Stasj Šileiką, p. Petrą Šimonį su p. Algiu Savicku o klebonijoje rasti daug žvalesnį keliauninką — Kun. Petrą Rukšį, o su juo ir kun. Kleboną Petrą Daugintį bei mūsų Kun. Praną Gavėną.

Tą patį vakarą mus spėjo jau sutikti ir judrusis BL Bendruomenės Pirmininkas p. Algimantas Saldys.

Visi pasijutom esą lyg savo žemėj ir šeimos aplinkoj ir... kelių Petrų tarpe, su jau artėjančiom Petrinėm.

Reikia tikėtis, kad, kaip pirmoji, atvykimo diena, taip ir kitos, tikrai Dievo plane, nesuskaitomos, nepramatomos, bus vistik — SAVŪJŲ TARPE — darbingos, prasmingos ir džiugios.

Kun. Petras Urbaitis

ŠVENTĖ MOKOJE

Per Sekmines, gegužės m. 29 d., įvairiopa šventė Mokoje prasidėjo šv. Mišiomis, kurias concelebravo 4 kunigai šios šventės intencijomis, būtent už laikraščio MŪSŲ LIETUVOS gyvus ir mirusius darbuotojus, talkininkus, rėmėjus, skaitytojus, už Tėvus Saleziečius, kurie perima šią šv. Kazimiero parapiją, už kun. Stasj Šileiką, kurio gimtadienis.

Po Mišių buvo laikraščio MŪSŲ LIETUVOS 1.500 NUMERIO IŠLEIDIMO PAMINĖJIMAS kurį pravedė B.L.B. Literatūros būrelis. Vienas iš ML ankstyvesnių bendradarbių, Henrikas Valavičius savo paskaitoje apžvelgė laikraščio kūrimąsi, priminė svarbesnius darbuotojus, kaip prel. Pijų Ragažinską, jo iniciatorių, steigėją, ilgametį redaktorių, sutelkusį apie šį lietuvių žiburį visą būrį tautiečių; laikraštį keletą metų piešiančiais ir vinjetėmis gražiai puošusiais dailininkę Aldą Tančikaitę, grafiką V. Vijeikį, taip pat ilgametę korektūros taisytoją Karolę Pažeraitę, rašytoją Haliną Mošinskienę ir Magdalėną Vinskaitienę, ilgametį jos atsakomin-

gąjį redaktorių idealistą brazilą prof. José Ferreira Carrato, savos spaustuvės įkūrėjas a.a. Juozą Matelionį, kun. P. Ragažinską, Mot. Tamoliūną ir Br. Šukevičių, daugel metų spausdinusį laikraštį.

Paminėjo ir laikraščio redaktorių, administratorių; prel. P. Ragažinską, kun. J. Šeškevičių, kun. Joną Kidyką, a.a. t. Joną Bružiką, t.P. Daugintį t. Antaną Saulaitį, dabartinį faktinį redaktorių kun. Praną Gavėną. Tada apie laikraščio praktiškąją didelę reikšmę mūsų kolonijai papasakojo Alf. Petrą, gi p. Halina Mošinskienė skaitė vieną eilėraščių ir rašinėlių apie savo pirmąjį straipsnį „Mūsų Lietuvoje“.

Vėl susibūres AUŠROS choras, vadovaujamas Liūdo Rāncko, sudainavo 4 lietuviškas dainėles (jis taip pat gražiai giedojo lietuviškas Mišias per pamaldas). Dainavo ir RŪTELĖS sekstetas keletą moderniškų liet. dainų, gi jos šokėjų ansamblis, sveikindamas naujai atvykusius Tėvus Saleziečius, įspūdingai pašoko Kepurinę, Audėjėlę, Pakeltkojų ir Ketvirtainį laimėdamas daug katučių.

Tada šv. Kazimiero klebonas t. P. Daugintis, pakvietęs scenon pristatė publikai ką tik atvykusius saleziečius — kun. PETRĄ URBAITĮ, 20 metų Kinijoje buv. misionierių, komunistų kalintą, vėliau įvairiose kolonijose platinusį liet. spauda, kun. PETRĄ RUKŠĮ, dar jauną kunigą, dirbusį su jaunimu. Pakvietė ir kun. ST. ŠILEIKĄ, švenčiantį savo gimtadienį ir KUN. PRANĄ GAVĖNĄ, dabartinį ML redaktorių, ir STASJ VANCEVIČIŲ, ankstyvesnį redaktorių-talkininką, ir minėjime dalyvavusį ML spaustuvės steigėją MOTIEJŲ TAMOLIŪNĄ, šv. Juozapo Vyrų Brolijos pirmininką. Juos visus ir jaunimas ir seni-

mas sutiko karštais plojimais.

Paskui, visi jau išalkę ištroškę, gardžiavosi suneštinėmis vaišėmis ir p. Sipavičienės, Literatūros būrelio narės, padovanotu tortu. — Toje gražioje, nuotaikingoje šventėje, Tėvų Saleziečių priėmimo dalyvavo poras šimtų tautiečių.

ATSISVEIKINDAMAS SU PARAPIJIEČIAIS

Klebonas t. Petras Daugintis, jėzuitas laikys birželio mėnesį lietuviškas pamaldas visuose priemiesčiuose, bairuose.

Gegužės m. 26 d. mirė JUSTINAS GREIČIUS, 67 metų amžiaus. Velionis jau ilgesnį laiką sirguliavo. Buvo kilęs iš Zapiškio, Kauno apskr. Gyveno Agua Rasa, São Paulo.

Palaidotas IV Parada kapinėse.

Mirusiojo giminėms mūsų užuojauta.

Gegužės 29 d. mirė DOMICELĖ KATINIENĖ, Angelikos Triubienės motina ir Vyto Triubos senelė. Buvo uoli Maldos Ap-mo narė ir rūpestinga visų mamytė. — Palaidota São Pedro kapinėse, palydėta gausios minios tautiečių ir Kleb. Kun. J. Šeškevičiaus su kun. Pr. Gavėnu, kurie anksčiau už jos vėlę atlaikė Mišias.

Gili užuojauta p. Angelikai Vytui ir Velionies giminėms.

Reiškiam gilią užuojautą savo nuolatinei bendradarbei p. Angelikai, jos mamytei, DOMICELEI KATINIENEI, mirus ir kartu liūdime.

LKB Bendruomenės Choras

Jungiamės liūdesy su Angelika ir Vytu, jų motinai ir seneli, DOMICELEI KATINIENEI, mirus.

Birutė ir Jonas Bagdžiai

GIMINĖS IŠ LIETUVOS PAJIEŠKO

Kazio Meškausko, gimusio apie 1914 metus, Juozo Meškausko, gimusio apie 25 metus, Meškauskaitės Valerijos, gimusios 1921 metais, Lionginos Meškauskaitės, gimusios 1923 m. Visi yra Jono vai-

kai gimę Lietuvoje, Svedasų miestelyje, Rokiškio apskrity. Motinos mergautinė pavardė: Barbora Paučkaitė, mirusi São Paulyje. Jeikas žinotų išvardytų asmenų likimą, pranešti kun. J. Šeškevičiui V. la Zelinos klebonijoje. Telefonas 63-5975, Caixa Postal 4118, São Paulo.

MŪSŲ ŽINIOS

SOLIDARUMO VAJUS

Ruošiantis metiniam liūdnų birželių įvykių minėjimui BLB-nė kelbia lietuviško **SOLIDARUMO VAJŲ** mūsų bendruomenės seneliams, ligoniams, bėturčiams sušelpiti.

RENKAMA:

- rūbai, avalynė...
- maisto produktai, kaip ryžiai, pupelės, alyva, cukrus, miltai, pieno dėžutės, įvairios konservos...
- pinigine auka.

SURINKIMO PUNKTAI: lietuvių parapijų klebonijos (ir per liet. amaldas bairuose)

TERMINAS: galima įteikti bet kada, iki birželio (junho) 12 dienos.

Surinkti ir supakuoti dalykai bus įteikti tokios paramos reikalingiems tautiečiams kaip simbolis susijungimo su mūsų vargstančiais broliais – sesėm Tėvynėje ir lietuvių tautos kankiniais.

PABALTIEČIŲ GEDULO DIENOS

Raudonasis slibinas buvo suplanavęs praryti Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautas, sunaikinant 75-tą nuosimty jų gyventojų.

Tas šių laikų barbariškiausias žudynes pradėjo 1941 m. birželio 13-15 dienomis. Dešimtimis tūkstančių žmonių – inteligentų, dvasiškių, ūkininkų, kaimiečių, paprastų darbininkų, moterų, senelių vaikų – rinko, traukė iš namų ir vežė, it galvijus skerdyklai, į Sibiro tundras ir net žudė kelyje. Neliko šeimos, kuri nebūtų buvusi vienaip ar kitaip paliesta: žmona atskirta nuo vyro, vaikai atskirti nuo tėvų... Tai žiauriausia Lietuvos, Latvijos ir Estijos tragedija, šių Pabaltijo valstybių šermentys. Tai ramių, kultūringų, niekam bloga nedarantių nekaltų žmonių ir tautų žudynės – genocidas. Tad šios dienos – visuotinio Pabaltijo tautų gedulo dienos. Mes tai turim paminėti ypač dar ir dėl to, kad tas genocidas dar nesibaigė, o tęsiasi ir šiandien.

Tatai norim – turim – priminti ne tik patys sau, o galimai visam pasauliui.

Tai padarysim birželio 9 d., ketvirtadienį, iškiliausioj São Paulo vietoj – Karo Veteranų Mau-

PROF. AKLIMO PASKAITOS SãO PAULE:

birželio 10, 20 val.;
birželio 11, 16 val.;
birželio 12, 16 val.

VIETA: šv. Kazimiero p-jos salė. Įėjimas NEMOKAMAS.

zoliejų, kur ilsisi brazilų tautos didvyriai. Ir stengsimės tatai įvykdyti galimai plačiau, kad visi – kurie nori ir kurie nenori – išgirstų mūsų verksmą, liūdesį ir skundą, o taip pat ir griežtą protestą prieš mūsų tautos ir mūsų laisvės grobikus.

Apeigos Ibirapueroj prasidės 10 valandą. Programoj numatyta – vainikai prie nuolat degančio aukuro.

- tautų himnai
- ekumeninės pamaldos (skaitymai, giesmės, maldos)
- Mišios už mirusius ir kenčiančius
- oficialios atidarymo ir uždarymo kalbos.

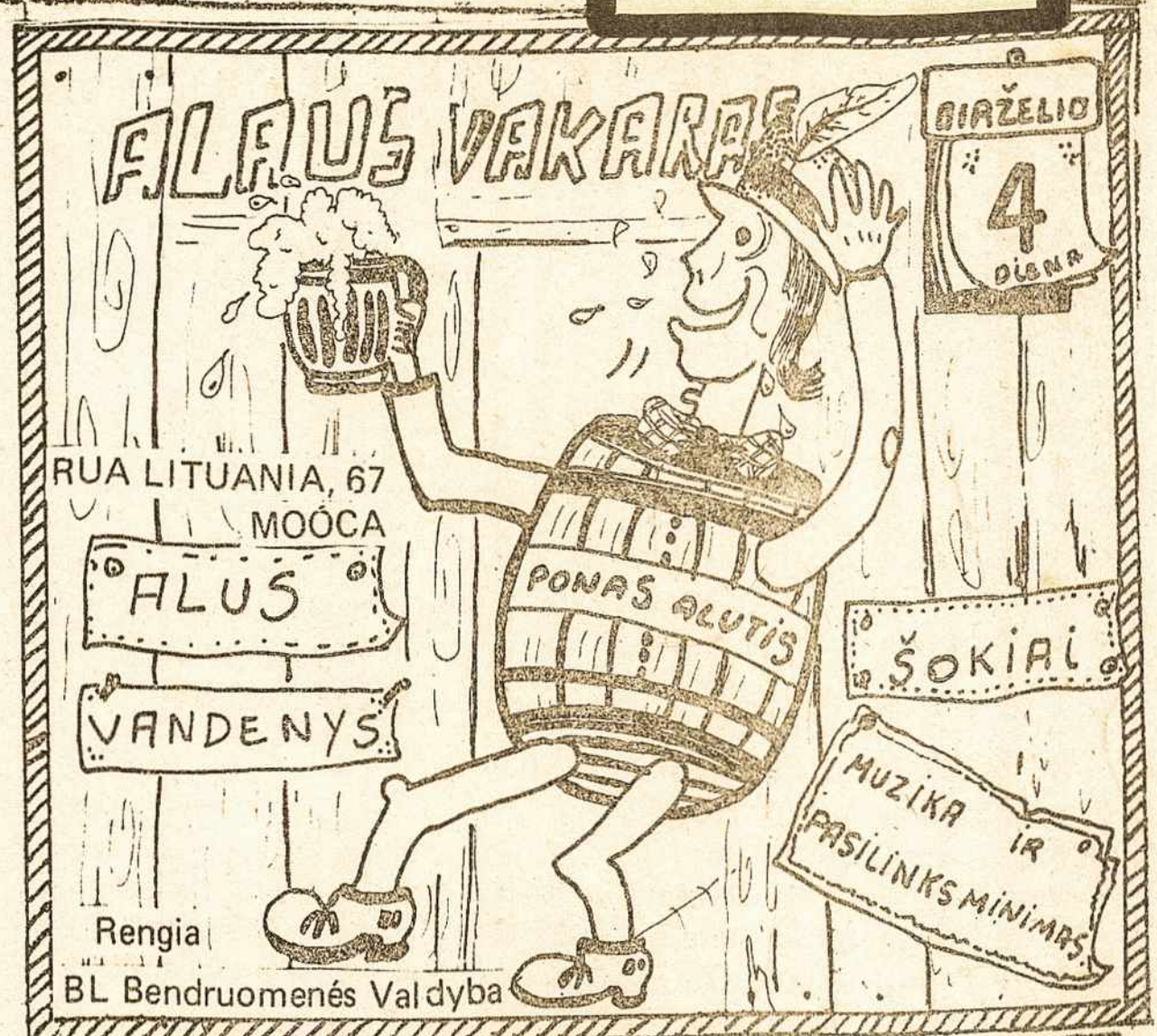
Yra užtikrinta iš brazilų pusės visa karinė pagarba, kuri teikiama tik labai iškilmingom progom, ir spaudos aptarnavimas.

Pamaldose dalyvaus oficialūs Brazilijos ir kitų tautų atstovai.

Reikia, kad galimai daugiau lietuvių dalyvautų, ypač jaunimo, ir moterų su tautiniais rūbais. Ir choras, kad būtų galima giedoti ir prieš tv kameras..

LONDRINA KVIĘCIA PROF. A. KLIMA

Emantės ir Rimgaudo Jūraičių rūpesčiu valstybinio Londrinos universiteto kalbų departamentas oficialiai pakvietė prof. dr. A. KLIMA ten laikyti paskaitą apie lietuvių kalbą. Tam tikslui numatyta birželio 13 diena.

KAS TURI GERŲ, GRAŽIŲ IR PTGIŲ PALAPINIŲ paroduoti mūsų SKAUTŲ STOVYKLAI – gali pranešti ML administracijai: telef. 273-0338.

KAS GALI UŽLEISTI SAVO VASAROS NAMUS MŪSŲ SKAUTŲ STOVYKLAI – prašoma informuoti tuo pačiu būdu.

PROF. A. KLIMO

PAGERBTUVĖS

Kadangi prof. Klimas vadinasi ANTANAS, ir jo paskutinė paskaita bus kaip tik antaninių išvakarėse, numatyta tą patį vakarą pagerbti prof. ANTANĄ KLIMĄ – su juo ir visus kitus ANTANUS – kad ir kukliomis vaisėmis. Tad jau iš anksto kviečiami VISI ANTANAI ir tą vakarą paskaitoj dalyvauti.

Platesnė informacija bus pateikta vėliau.

AUKOJO PIRMAJAM SENELIŲ NAMUKUI

Praėjusiam numery paskelbtam sąraše įsivėlė kaikurie netikslumai, kurie dabar čia atitaisomi.

Aukojo senelių namukui: Henrikas Valavičius Cr. 1.000, Walter Danutė Zauka Grunal 200, Marija Alaburda Paca 500, Feliksas Girdauskas 200.

ŠV. MIŠIOS CASA VERDE

Birželio (junho) 5 d., 17,15 val. Casa Verdėje bus Mišios už a.a. JUOŽĄ ir SERAPINĄ MATELIONIUS, ANDRIŲ STANKŪNĄ, JONĄ DIMŠĄ, DOMINIKĄ LAUCIŲ, ANTANĄ ŠARKANĄ, ANTANĄ RALICKĄ, STASĮ ŽŪTAUTĄ ir kitus broliukus. Maloniai kviečia jose dalyvauti gimines, šv. Juozapo Vyrų Brolijos narius ir pažįstamus tautiečius.

Jonas Stankūnas
Jurgis Matelionis ir
Motiejus Sejūnas

Kas aukoja lietuviškai spaudai, remia gyvybines lietuviybės pastangas.

SEMANARIO NOSSA LITUANIA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
Dr. JOSÉ FERREIRA CARRATO

Redige: Equipe Editorial
Administrador: P. Daugintis

MŪSŲ LIETUVA

METINĖ PRENUMERATA: 105 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 500 kr.
Paskiro numerio kaina: 2,00 kr. Užuojautos ir sveikinimai nuo 40 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti: „Pedro Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Ne naudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadienį; vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai įteiktini ne vėliau kaip iki sekmdienio vakaro.